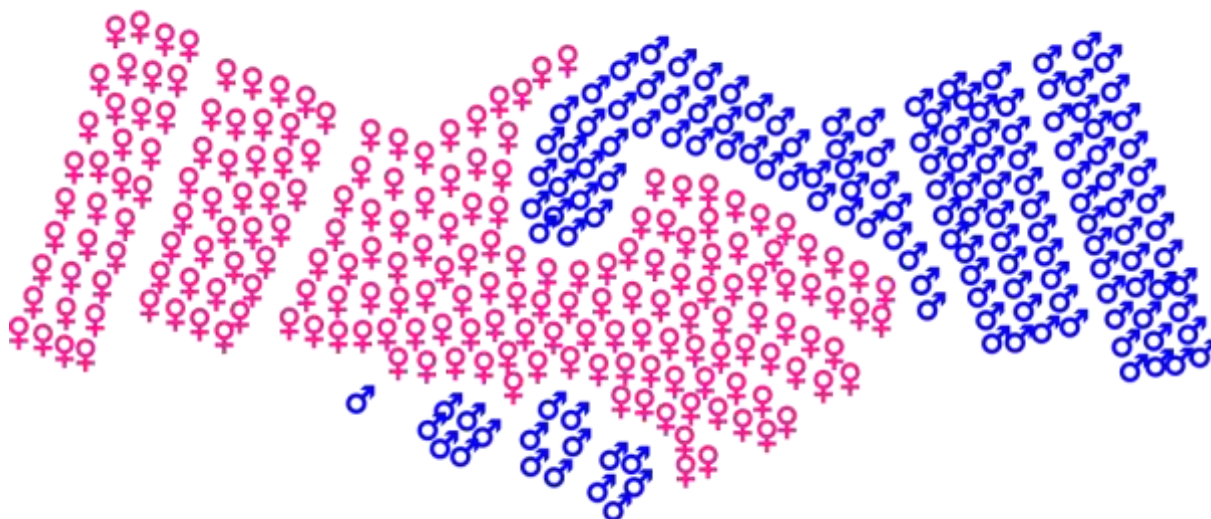

GENDER AKCIONI PLAN OPĆINE ŽEPČE ZA PERIOD 2020. – 2024.

NOSILAC IZRADE
RAZVOJNA AGENCIJA ŽEPČE

Sadržaj

1	Uvod	2
2	Metodologija	2
3	Pravni okvir za izradu Gender akcionog plana Općine Žepče	4
3.1	Ustavne odredbe	4
3.2	Zakon o ravnopravnosti spolova BiH	4
3.3	Propisi lokalnog nivoa	4
4	Institucionalni mehanizam za ravnopravnost spolova Općine Žepče	5
5	Profil Općine Žepče	5
5.1	O Općini Žepče	6
5.2	Ekonomski profil Općine Žepče	6
6	Rodno odgovorna analiza budžeta Općine Žepče	10
6.1	Uvod	10
6.2	Rodno odgovorno budžetiranje - principi	10
6.3	Budžet općine Žepče – ROB situaciona analiza	10
6.3.1	Transfer pojedincima – pomoć pri samozapošljavanju	11
6.3.2	Transfer za realizaciju projekata po planu razvoja socijalne zaštite	11
6.3.3	Transferi za sport	11
6.3.4	Transferi za stipendiranje učenika/ica generacije	12
6.3.5	Transferi neprofitnim organizacijama i pojedincima	12
6.3.6	Transferi za mlade - realizacija projekata omladinske politike	12
6.3.7	Transferi za JU Centar za socijalni rad – korisnici stalne i povremene socijalne pomoći	13
6.3.8	Program podrške marginaliziranim grupama žena – projekt PPMG	15
6.3.9	Program podrške ekonomskom razvoju i zapošljavanju u Općini Žepče u suradnji sa MEG projektom 15	15
6.3.10	Transfer za poljoprivredu i subvencije u poljoprivredi	15
7	Stanje ravnopravnosti spolova u Općini Žepče	16
7.1	Stanovništvo	16
7.1.1	Migracije stanovništva	18
7.2	Obrazovanje	18
7.2.1	Predškolsko obrazovanje	19
7.2.2	Osnovno obrazovanje	20
7.2.3	Srednje obrazovanje	21
7.3	Visoko obrazovanje	22
7.3.1	Stipendiranje učenika i studenata u Općini Žepče	23
7.4	Tržište rada	25
7.4.1	Nezaposlenost	25
7.4.2	Zaposlenost	26
7.5	Javni i politički život	30
7.6	Zdravstvena zaštita	31
7.7	Sigurnost	32
8	OSVRT NA ISTRAŽIVANJE O POLOŽAJU ŽENE U OPĆINI ŽEPČE	32
9	Struktura Gender akcionog plana	Error! Bookmark not defined.
9.1	Ciljevi i aktivnosti Gender akcinog plana	Error! Bookmark not defined.
9.2	Ciljevi gender akcionog plana Općine Žepče za period 2020. – 2024.	Error! Bookmark not defined.
10	Monitoring i evaluacija Gender akcionog plana	0
11	Osnovni pojmovi i definicije ravnopravnosti spolova	0
12	Obrazloženje	2
12.1	PRAVNI OSNOV	2
12.2	RAZLOZI DONOŠENJA GENDER AKCIONOG PLANA OPĆINE ŽEPČE	2
12.3	FINANSIJSKA SREDSTVA	2
13	Opis provedenih konsultacija	Error! Bookmark not defined.

1 Uvod

Gender akcioni plan (GAP) općine Žepče je strateško-planski dokument općine koji svojom implementacijom treba da potiče budući rast i razvoj zajednice, te unaprijedi ravnopravnost spolova u zajednici.

Gender akcioni plan općine Žepče se odnosi na period od 2020. do 2024. godini.

Četverogodišnji Gender akcioni plan je izrađen kao okvir za poticanje lokalnih snaga, ali i kao odgovor na izazove budućeg razvoja općine i sveukupnog života u njoj, promatrano sa gender aspekta.

Kao takav, Gender akcioni plan je usuglašen sa odgovarajućim strateškim dokumentima i politikama koje se odnose na tematiku rodne ravnopravnosti i lokalnog razvoja, i to prije svega sa Zakonom o ravnopravnosti spolova Bosne i Hercegovine, Gender akcionim planom Bosne i Hercegovine, Strategijom razvoja općine Žepče, kao i sa drugim strategijama na državnoj, entitetskoj i kantonalnoj razini.

Prvi Gender akcioni plan općine Žepče usvojen je 2012. godine, a izrađen je u okviru programa "Lokaliziranje gendera u Federaciji Bosne i Hercegovine", zajedničke inicijative Gender Centra Federacije Bosne i Hercegovine i Nizozemske organizacije za razvoj (SNV), a koja se provodila uz finansijsku podršku UN WOMEN Fonda za ravnopravnost spolova. Prvi GAP donesen je za period 2012. – 2014. godinu. Na njegovoj izradi radili su Razvojna agencija Žepče i Gender radna grupa općine Žepče koju je imenovao načelnik općine, a uz punu participaciju predstavnica i predstavnika javnog, privatnog i nevladinog sektora.

Gender akcioni plan strukturalno obuhvata gender senzitivnu socio-ekonomsku analizu općine Žepče kao i set prioritarnih mjera i projekata koje je neophodno poduzeti da se otklone ili barem smanje problemi i nejednakosti uočene kroz gender senzitivnu situacionu analizu. Također, u budućnosti predstavlja osnovu za izradu drugih planova i programa u pojedinim sektorima, prilagođavanje postojećih planskih dokumenata te kreiranje podloge za praćenje napretka i ohrabivanje suradnje i dogovora u planiranju između različitih razina vlasti i društveno-ekonomskih partnera.

Preduvjet kvalitetne i pravovremene implementacije Gender akcionog plana jeste prepoznavanje njegovog značaja od strane sveukupne lokalne zajednice i viših razina vlasti, ali i uspostava Akcionog plana sa predviđenim mehanizmima za njegovu implementaciju, izvještavanje, ažuriranje i sveukupnu operacionalizaciju, a što je zadatak koji Općini, ali i svim drugim akterima u lokalnoj zajednici, predstoji u narednom periodu.

2 Metodologija

Za izradu Gender akcionog plana Općine Žepče zadužena je Razvojna agencija Žepče. Općinski načelnik je odlukom broj 01/1-04-498/20 od 19.06.2020. imenovao Gender radnu grupu općine Žepče u čiji sastav ulaze predstavnice javnog, nevladinog i privatnog sektora. Zadatak radne grupe je sudjelovanje na radionicama i sastancima i zajedničko planiranje.

Općinsko vijeće usvaja i donosi Gender akcioni plan za period 2020.-2024. godine.

Sastavni dio lokalnih akcionih planova za postizanje ravnopravnosti spolova u svim područjima su:

- Analiza stanja spolova u određenom području u skladu sa oblastima Gender akcionog plana BiH(regulatorni i institucionalni okvir, ekonomija, obrazovanje, tržište rada, socijalna zaštita, zdravlje, nasilje nad ženama).
- Plan provedbe donesenih državnih politika putem akcijskih planova za ravnopravnost spolova;
- Plan mjere za otklanjanje uočene neravnopravnosti spolova u određenome području, (realizacija mjera i aktivnosti uključuje implementatore, vrijeme realizacije, okvirni iznos sredstava i izvore financiranja, plan za monitoring i evaluaciju implementiranih projektnih

aktivnosti). Akcioni plan realno je koncipiran, na osnovu realnih finansijskih mogućnosti za njegovu implementaciju.

3 Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. godine

Rodna ravnopravnost jedan je od 17 globalnih ciljeva koji čine Program održivog razvoja do 2030. godine.¹ Osnajivanje žena i promoviranje rodne ravnopravnosti je od suštinskog značaja za brže postizanje održivog razvoja. Ukidanje svih oblika diskriminacije žena i djevojčica ne samo da je osnovno ljudsko pravo, nego ima višestruki efekt na druga područja razvoja. Svrha ciljeva održivog razvoja je nadgradnja ovih rezultata i ukidanje diskriminacije žena i djevojčica.

Rodna ravnopravnost, u kontekstu ciljeva održivog razvoja, postići će se kroz postizanje podciljeva, odnosno:

- *Eliminirati sve oblike nasilja nad ženama i djevojčicama u javnoj i privatnoj sferi, uključujući trgovinu ljudima, odnosno seksualnu eksploataciju i druge oblike eksploatacije.*
- *Eliminirati sve štetne prakse kao što su dječji, rani i nasilni brakovi i obrezivanje ženskih genitalija.*
- *Prepoznati i vrednovati neplaćeno staranje i rad u domaćinstvu kroz osiguravanje javnih usluga, infrastrukture i politike socijalne zaštite, te kroz promoviranje zajedničke odgovornosti u domaćinstvu i obitelji, na način koji je prikladan u odgovarajućoj državi.*
- *Osigurati da žene u potpunosti i djelotvorno sudjeluju i imaju jednake mogućnosti da sudjeluju u rukovođenju na svim razinama donošenja odluka u političkom, gospodarskom i javnom životu.*
- *Osigurati univerzalnu dostupnost spolnog i reproduktivnog zdravlja i reproduktivnih prava, kako je dogovoreno u skladu sa „Programom akcije Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju“ i „Pekinškom platformom za akciju“, odnosno dokumentima koji su nastali kao rezultat njihovih analitičkih konferencija.*
- *Sprovesti reforme kako bi žene dobile jednaka prava na ekonomske resurse, kao i pristup vlasništvu i kontroli nad zemljištem i ostalim oblicima svojine, finansijskim uslugama, nasljedstvu i prirodnim resursima, u skladu sa nacionalnim zakonima.*
- *Povećati upotrebu inovativnih tehnologija, posebno informacione i komunikacione tehnologije, radi promoviranja osnaživanja žena.*
- *Usvojiti i osnažiti dobre politike i izvršno zakonodavstvo za promoviranje rodne ravnopravnosti i osnaživanja svih žena i djevojčica na svim razinama.*

Gender akcioni plan Općine Žepče 2020. – 2024. je iskorak Općine Žepče u pravcu implementacije Agende 2020 i ciljeva održivog razvoja u lokalne strategije i politike te se, u svom usmjerenju, posvećuje realizaciji rodne ravnopravnosti u Općini Žepče.

¹ Na Samitu o održivom razvoju, koji se održao 25. rujna/septembra 2015. godine, države članice Ujedinjenih nacija usvojile su Program održivog razvoja do 2030. godine, koji sadrži 17 Ciljeva održivog razvoja sa ciljem iskorjenjivanja siromaštva, borbe protiv neravnopravnosti i nepravde i rješavanje pitanja klimatskih promjena do 2030. godine.

Ciljevi održivog razvoja, koji se nazivaju i Globalnim ciljevima, predstavljaju nadgradnju Milenijskih razvojnih ciljeva (MDGs) - osam ciljeva borbe protiv siromaštva koje se svijet obvezao da će postići do 2015. godine. Milenijski ciljevi, usvojeni 2000. godine, obuhvaćaju veliki broj pitanja, uključujući borbu protiv siromaštva, gladi, bolesti, neravnopravnosti polova i osiguranje vode i sanitarnih uvjeta života. Na postizanju milenijjskih ciljeva ostvaren je ogroman uspjeh, što ukazuje na značaj postojanja objedinjujućeg programa koji počiva na ciljevima i rezultatima. Uspjeh, siromaštvo nije u potpunosti iskorijenjeno. – Izvor www.undp.org

4 Pravni okvir za izradu Gender akcionog plana Općine Žepče

4.1 Ustavne odredbe

Ustav BiH garantira visok stupanj međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda definiranih u Katalogu ljudskih prava. Ustav također definira 15 Međunarodnih sporazuma o ljudskim pravima koji će se poštivati među kojima je i Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije u odnosu na žene (1979. godine).

Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (u daljem tekstu CEDAW), koju je Bosna i Hercegovina preuzela sukcesijom 01.09.1993. godine, stupila je na snagu 01.10.1993. godine. Ujedinjeni narodi (UN) kao i države članice UN imaju, u skladu s Poveljom UN, obvezu da promoviraju prava čovjeka, dostojanstvo i vrijednost čovjekove ličnosti bez ikakve diskriminacije, što uključuje i zabranu diskriminacije na osnovu spola. Države članice su obvezne poštivati i promovirati ljudska prava i slobode kao osnove ekonomskog razvoja, mira i međunarodne sigurnosti. Ove obveze je preuzela Bosna i Hercegovina kao članica UN od 22. 05. 1992. godine. Na razini Ujedinjenih naroda najvažniji dokumenti iz oblasti ravnopravnosti spolova je Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije žena – CEDAW.

Ustav Federacije BiH, u dijelu II. Ljudska prava i slobode, članom 2. definira osnovna ljudska prava i slobode i garantira njihovu primjenu.

Ustav Zeničko-dobojskog kantona, u dijelu II. – Ljudska prava i slobode, članom 10. obavezuje se da će Zeničko-dobojski kanton poduzeti sve potrebne mjere zaštite ljudskih prava i sloboda utvrđenih u članovima II. A. 1. do 7. i predviđenih u instrumentima u Aneksu Ustava Federacije i djeluje u skladu sa Ustavom Federacije i Ustavom ZDK.

4.2 Zakon o ravnopravnosti spolova BiH

Zakon o ravnopravnosti spolova u BiH (ZORS BiH) donesen je 2003. u BiH, a izmijenjen i dopunjen 2009. godine, čime su pravni standardi ravnopravnost spolova, utvrđeni Konvencijom o ukidanju svih oblika diskriminacije žena, postali sastavni dio pravnog sustava BiH.

Ovaj zakon uređuje, promovira i štiti ravnopravnost spolova i zabranjuje diskriminaciju, te jamči jednake mogućnosti svim građanima/kama, kako u javnoj tako i u privatnoj sferi života.

Zakon obavezuje sva državna tijela, na svim razinama organizacije vlasti, i tijela lokalne samouprave, uključujući zakonodavnu, izvršnu i sudsku vlast, političke stranke, pravna lica s javnim ovlaštenjima, pravna lica koja su u vlasništvu ili pod kontrolom države, entiteta, kantona, grada ili općine ili nad čijim radom javni organ vrši kontrolu, da osiguraju i promoviraju ravnopravnu zastupljenost spolova u upravljanju, procesu odlučivanja i predstavljanju.

Članom 24. ZORS-a definirana je obveza osiguravanja mreže institucionalnih mehanizama za ravnopravnost spolova na svim razinama vlasti te je utvrđena obveza svih razina vlasti da aktivno djeluju za ravnopravnost spolova i otklanjanje diskriminacije na osnovu spola. Istim članom definirana je i obveza svih razina vlasti na donošenje programa i mjera radi postizanja ravnopravnosti spolova u svim oblastima.

4.3 Propisi lokalnog nivoa

Statut Općine Žepče tretira oblast ljudskih prava i sloboda, utvrđujući obvezu poštivanja istih, odnosno: „Općina će stvarati uvjete da građani s područja Općine u cjelini i na demokratski način ostvaruju sva prava i slobode utvrđene u odredbama Ustava Federacije i međunarodnim instrumentima sadržanim u Aneksu Ustava Federacije o čemu će brinuti svi općinski organi vlasti, u okviru svojih ovlasti.“

Sam Gender akcioni plan je usklađen sa pristupom Integrirane strategije razvoja Općine Žepče do 2023. godine. Vizija koje je definirana u Integriranoj strategiji Općine Žepče potvrđuje opredijeljenost Općine da osigura da je:

„Općina Žepče poduzetna zajednica obrazovanih, inovativnih i ekološki osviještenih građana, koja na optimalan način spaja tradiciju i suvremene mogućnosti, uvažavajući principe održivog razvoja i unaprjeđenja kvaliteta života i gradi temelje za odgovorno partnerstvo u razvoju centralne BiH, zajedno sa dijasporom“.

Integrirana strategija definira poseban strateški cilj 1. „Razvijeno gospodarstvo i poljoprivreda.“ u sklopu koga je definiran Program razvoja poduzetništva i MSP a kojim je planirana podrška ženskom poduzetništvu. Drugi strateški cilj „Unaprijeđena kvaliteta života i sigurnost građana“, čiji sektorski cilj „Unaprijeđena zdravstvena i socijalna sigurnost građana do 2022.g.“ predviđa program 2.1.1. Program unaprijeđena socijalne sigurnosti u sklopu koga je posebno definirana izrada Gender akcionog plana Općine Žepče kao samostalna mjera u pravcu ostvarenja ovog strateškog cilja.

5 Institucionalni mehanizam za ravnopravnost spolova Općine Žepče

Ravnopravnost spolova obveza je svih razina vlasti. Svako u okviru svoje nadležnosti dužan je implementirati odredbe Zakona o ravnopravnosti spolova, shodno članu 20. stav 1 ZORS-a.²

U Općini Žepče, **Općinsko vijeće**, kao najviši organ zakonodavne vlasti, dužno je prilikom izrade propisa, nužno voditi računa u implementiranju odredbi Zakona o ravnopravnosti spolova. U tom smislu, imenovana je Komisija za ravnopravnost spolova koja broji 5 članova.

U skladu sa svojom nadležnosti, Komisija za ravnopravnost spolova predstavlja institucionalni mehanizam za ravnopravnost spolova Općinskog vijeća koja ima nadležnosti predviđene članom 24. Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH. Pored općih nadležnosti u pogledu promocije i zaštite ljudskih prava i sloboda, Komisija je izričito nadležna za praćenje i promoviranje ravnopravne zastupljenosti spolova na nivou lokalne zajednice kao i ostvarivanje suradnje sa nevladinim organizacijama koje se bave pitanjem ravnopravnosti spolova i suradnje sa Gender centrima odnosno Gender Centrom Vlade FBiH i Agencijom za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine.

Kada je u pitanju izvršna vlast u Općini Žepče, nije definiran institucionalni mehanizam za ravnopravnost spolova. Usprkos tome **Općinski načelnik i službe**, u okviru svoje nadležnosti implementiraju odredbe Zakona o ravnopravnosti spolova posebno u segmentu utroška proračunskih/budžetskih sredstava, korištenja rodno osjetljivog jezika, vođenja statističkih evidencija raspoređenih po spolu.

Javne ustanove i institucije poštuju odredbe Zakona o ravnopravnosti spolova u kontekstu vođenja statističkih evidencija raspoređenih po spolu, iako postoji prostor za poboljšanje.

Razvojna agencija Žepče, kreira politike i implementira razvojne projekte u lokalnoj zajednici, i na taj način vodi računa o ravnopravnosti spolova. Također, radi na izradi strateških dokumenata koji su važni za Općinu Žepče, koji uključuje i izradu Gender akcionog plana općine Žepče.

² „Državna tijela na svim nivoima organizacije vlasti, i tijela lokalne samouprave, uključujući zakonodavnu, izvršnu i sudsku vlast, političke stranke, pravna lica s javnim ovlaštenjima, pravna lica koja su u vlasništvu ili pod kontrolom države, entiteta, kantona, grada ili općine ili nad čijim radom javni organ vrši kontrolu, osigurat će i promovirati ravnopravnu zastupljenost spolova u upravljanju, procesu odlučivanja i predstavljanju. Ova obveza postoji i za sve ovlaštene predlagачe prilikom izbora predstavnika i delegacija u međunarodnim organizacijama i tijelima.“

6 PROFIL OPĆINE ŽEPČE

6.1 Zemljopisne karakteristike

Općina Žepče je smještena u srednjoj Bosni, na putnoj komunikaciji M-17, na sredini puta između Zenice i Doboja. Površina Općine je 282 km². Broj stanovnika 30 219 stanovnika što predstavlja 8,3% stanovništva Zeničko – Dobojskog kantona, odnosno 1,36% stanovništva Federacije Bosne i Hercegovine. U ukupnoj strukturi stanovnika je 15 335 muškaraca i 14 884 žena. Stanovništvo čini 17.801 Hrvat, 11.727 Bošnjak i 501 Srbin.

Općina Žepče je pretežno ruralna sredina sastavljena od 48 mjesnih zajednica.

Kroz Žepče prolazi magistralni put Sarajevo - Zenica - Doboj - Bosanski Brod - Slavonski Brod, te željeznička pruga Ploče – Sarajevo – Zenica - Doboj - Modriča - Bosanski Šamac. Kroz Općinu prolazi trasa autoceste na koridoru Vc, i autocesta Žepče - Tuzla koje će biti nova pokretačka snaga razvoja kako gospodarstva tako i ostalih društvenih segmenata Općine Žepče.

Grad Žepče nalazi se između 18° 2' geografske dužine i 44° 25' geografske širine, te na 219 metara nadmorske visine.

Kroz grad protječe rijeka Bosna, a samo naselje Žepče se nalazi u dolini, okruženo planinama koje su pogodne za planinarenje i lovni turizam. Na sjevernoj strani doline nalazi se plodno Žepačko polje.

U neposrednoj blizini grada i u samom gradu nalazi se 14 izvora mineralne vode te značajna ležišta mineralnih sirovina

Žepče ima umjereno-kontinentalnu klimu sa ostrim zimama i toplim ljetima. Na klimu znatno utječe zemljopisni položaj, reljef kotlinski, kompleksi zelenih površina i rijeka Bosna. Područje je potpuno otvoreno prema sjeveru europskog kopna, pa je tijekom zime izloženo utjecaju hladnih zračnih masa sa sjeveroistoka.

Prvi pisani trag o postojanju Žepča datira 1458. godine kada je bosanski kralj Stjepan Tomaš 14. listopada/oktobra „na Žepču“ izdao povelju visokom činovniku Stjepanu Ratkoviću.

6.2 Ekonomski profil Općine Žepče

Općina Žepče je lokalna zajednica sa dinamičnom poslovnom klimom.

U 2019. godini aktivno je 1407 poslovnih subjekata od čega je: 552 pravne osobe³, 365 poslovnih jedinica u sastavu⁴ i 490 registriranih obrta⁵. Broj poslovnih subjekata na 1 000 stanovnika je 47,2.

Stanovništvo (procjena sredinom godine)	Broj subjekata				Broj subjekata na 1 000 stanovnika
	UKUPNO	Pravna lica	Podružnice u sastavu	Fizička lica/obrtnici	
29 837	1 407	552	365	490	47,2

Tablica 1 – Broj poslovnih subjekata u Općini Žepče u 2019. godini – Izvor – FZS

³ Pravne osobe su subjekti odnosno pravne tvorevine koje imaju zakonska prava i obaveze, a svojstvo pravne osobe stiču upisom u neki od posebnih registara ili na osnovu zakonskih propisa.

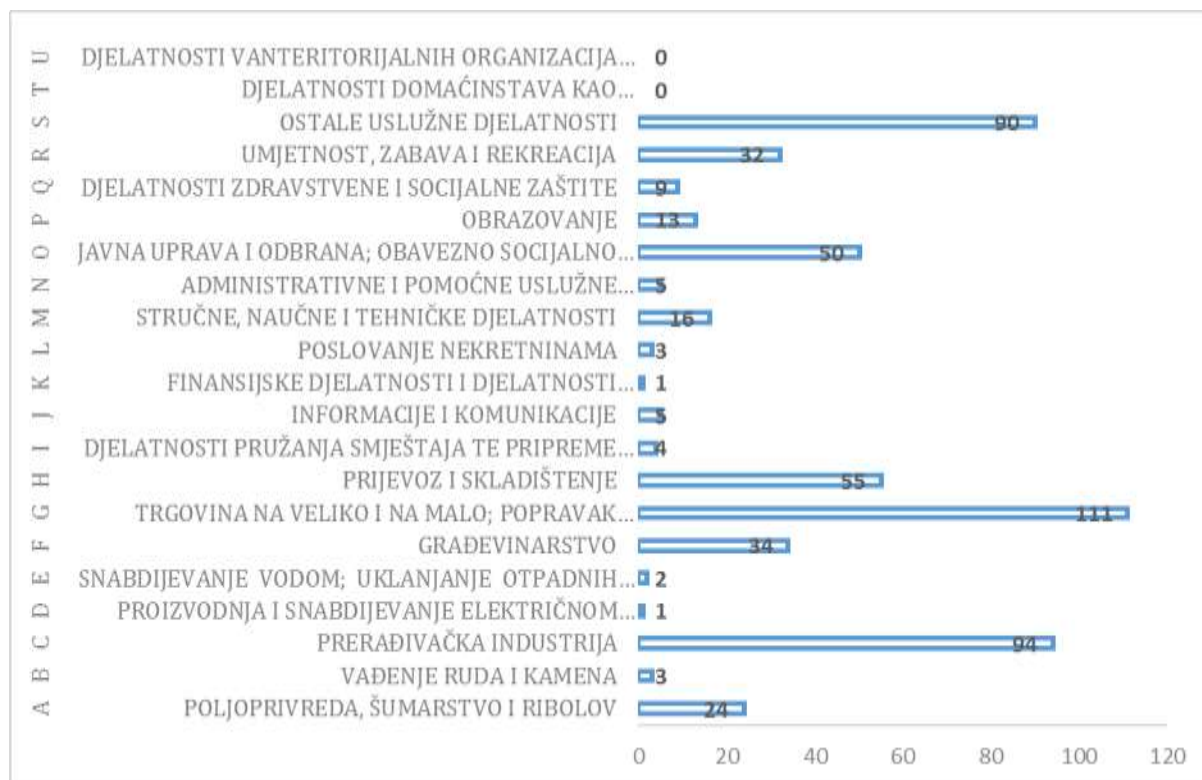
⁴ Dijelovi poslovnog subjekta su organizacione jedinice u sastavu poslovnog subjekta smještene na geografski određenom mjestu. Na svakom od tih mjesta obavlja se neka djelatnost u kojoj je zaposlena jedna ili više osoba. Dijelovi poslovnog subjekta mogu imati sjedište na istoj ili različitoj adresi i obavljati istu ili različitu djelatnost u odnosu na subjekt u čijem su sastavu.

⁵ Fizičke osobe - obrtnici, osobe koje obavljaju srodne ili druge samostalne djelatnosti, uključujući i slobodna zanimanja, su osobe koje samostalno i trajno obavljaju registriranu djelatnost u svoje ime i za svoj račun, a pri tom se mogu koristiti i radom drugih osoba. Obrt je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih i registriranih privrednih/gospodarskih djelatnosti u osnovnom, dopunskom ili dodatnom zanimanju od strane fizičkih osoba sa ciljem postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

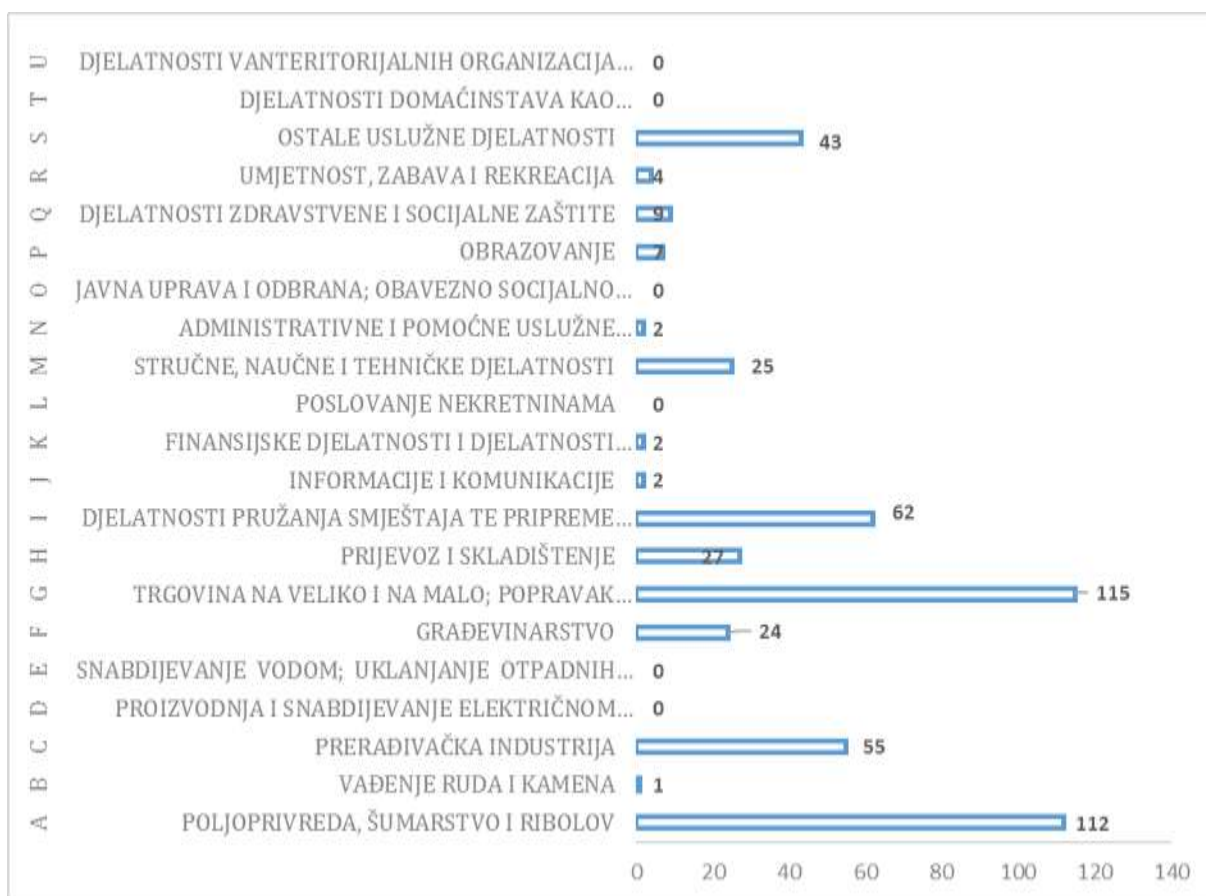

Broj gospodarskih subjekata u Općini Žepče raste. U 2015. godini je zabilježeno 518 poslovnih subjekata dok je u 2019. godini taj broj porastao na 552. Stopa rasta broja poslovnih subjekata je 6%. Najzastupljenija djelatnost je trgovina na veliko i malo, koja čini 20% ukupno registriranih kompanija u općini Žepče. Slijedi prerađivačka industrija, sa udjelom od 17% u ukupnom broju gospodarskih subjekata u Općini Žepče.

Među obrtima su najzastupljeniji obrti iz oblasti trgovine (115 ili 23%). Prerađivačka djelatnost je zastupljena sa 55 ili 11% obrtnika iz ovog sektora. Najveći broj obrtnika je iz sektora uslužne djelatnosti.

Slika 1 - Struktura registriranih pravnih osoba u Općini Žepče - Izvor FZS

Slika 2 - Struktura registriranih obrta u Općini Žepče u 2019. godini - Izvor FZS

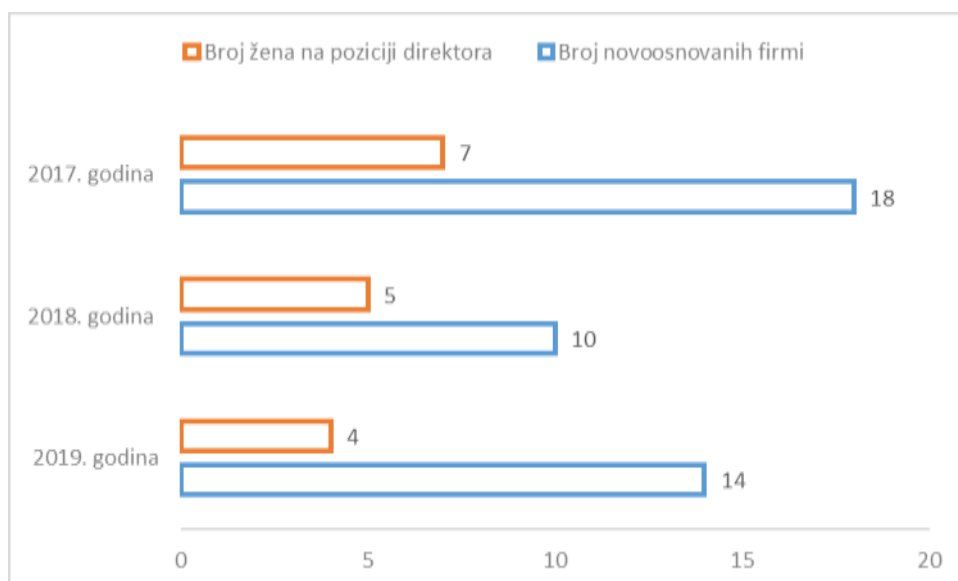
Bonitetne kuće prikupljaju u obrađuju informacije o poslovanju subjekata registriranih u Bosni i Hercegovini. Analizom podataka bonitetne kuće Bisnode BH d.o.o Sarajevo, o kompanijama koje posluju u Općini Žepče, izvršena je analiza spolne strukture rukovodilaca kompanijama u Općini Žepče. Prema ovim podacima, na rukovodećim pozicijama je 82% muškaraca i 18% žena.

Ukoliko se promatraju podaci o novoosnovanim kompanijama, u 2019. godini osnovano je 14 kompanija u kojima je 4 ili 28% žena na rukovodećim pozicijama.

Slika 3 - Spolna struktura rukovodilaca/direktora privatnih kompanija u Općini Žepče u 2019. godini – Izvor – Bisnode BH - boniteti.ba

Slika 4 Spolna struktura rukovodilaca u novoosnovanim kompanijama u Općini Žepče – Izvor – Općinski sud Zenica

Prosječan broj zaposlenih u Općini Žepče u 2019. godini je 5 660 dok je broj radno sposobnog stanovništva 21 563. Stopa radno sposobnog stanovništva je 45,6% dok je stopa zaposlenosti 26%.

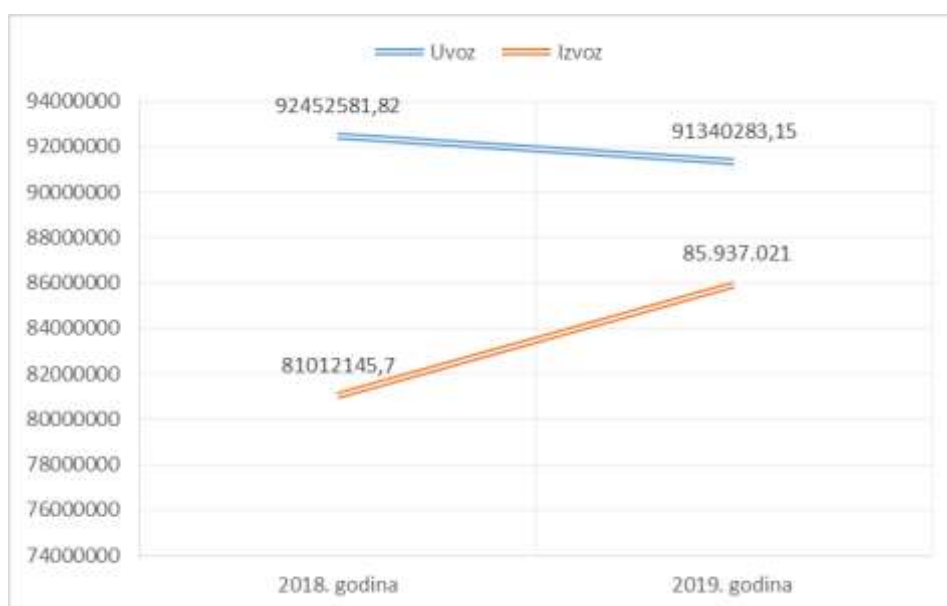
Broj nezaposlenih u 2019. godini iznosi 4 175 osoba. Stopa nezaposlenosti iznosi 42%.

Prosječna neto plaća u Općini Žepče u 2019. godini je 658 KM, i među najnižim je u ZDK.

Kada su u pitanju mirovine, u Općini Žepče registrirano je 4.034 umirovljenika/penzionera. Prosječna mirovina u 2019. godini iznosila je 397 KM.

Visina izvoza iz Općine Žepče u 2019. godini iznosila je 86 miliona KM i rastao je u odnosu na 2018. godinu za 6%. dok je vrijednost uvoza u 2019. godini iznosila 91 milion KM.

Najveći izvoz ostvario je sektor tekstila - 37.958.027,25 KM ili 44%, zatim metaloprerađivački sektor- 24.774.139,23 KM ili 29%, drveni sektro - 19.245.494,39 KM, te sektor poljoprivrede 2.596.369,90 KM ili 3%.

Slika 5 - Vanjskotrgovinska razmjena Općine Žepče - Izvor VTK BiH

Ukoliko se promatra uvoz i izvoz po glavi stanovnika u 2019. godini, prema Federalnom zavodu za programiranje razvoja, izvoz po glavi stanovnika u Općini Žepče iznosi 2.828 KM dok uvoz po glavi stanovnika iznosi 2.950 KM.

7 Rodno odgovorna analiza proračuna/budžeta Općine Žepče

7.1 Uvod

Primjena rodne ravnopravnosti zahtijeva adekvatna budžetska izdvajanja, te se principi rodno odgovornog budžetiranja (ROB) uvode kao važna komponenta uvođenja rodne ravnopravnosti u širi kontekst rada lokalne samouprave. ROB podrazumijeva izradu proračuna/budžeta imajući u vidu na koji način budžetske politike, programi i raspodjela sredstava utiču na žene i muškarce, i prati raspodjelu prihoda kroz krajnje rezultate i učinke programskih aktivnosti. Ovaj princip treba primjenjivati prilikom kreiranja programa mjera i proračuna i predstavlja jedan od preduvjeta za postizanje pune ravnopravnosti spolova.

7.2 Rodno odgovorno budžetiranje - principi

Rodna analiza budžeta vrlo često pokazuje financijsku vezu između ekonomskog razvoja i rodne jednakosti ('ženskog' siromaštva i pristupa resursima). Rodno budžetiranje ne podrazumijeva pripremu odvojenih budžeta za muškarce i žene, već razmatra na koji način budžet, kao alat za realizaciju strategija i zakonskih okvira unutar općine, može doprinijeti smanjenju rodne neravnopravnosti. Imajući u vidu već izrađenu Gender senzitivnu situacionu analizu (GSSA) koja služi kao osnova za identificiranje problematičnih područja koja odražavaju rodnu neravnopravnost unutar djelovanja općine, ROB može imati bitnu ulogu kao korektivni mehanizam kojim se smanjuje analizirani rodni jaz.

7.3 Budžet općine Žepče – ROB situaciona analiza

Budžet Općine Žepče za 2018. godinu iznosio je 8.880.000,00 KM, a za 2019. godinu 8.070.000,00 KM (ukupni prihodi sa primitcima). Porezni prihodi koji se sastoje od direktnih i indirektnih poreza čine veći dio budžeta Općine Žepče. Ostali primici su namjenska budžetska sredstva – financiranje projekata kroz kapitalne primitke, te ostale tekuće potpore. Što se tiče rashodovne strane budžeta, nije rađena rodna analiza budžetskih stavki. Specifično, ne postoji rodna statistika rashoda (npr. tko je korisnik javnih rashoda i u kojoj mjeri?). Obzirom da se ne radi rodna analiza budžeta kao prvi korak (izdaci se ne prate po bilo kojoj strukturi, pa tako i rodnoj strukturi), nije se radilo ni na restrukturiranju budžeta u cilju rodne ravnopravnosti.

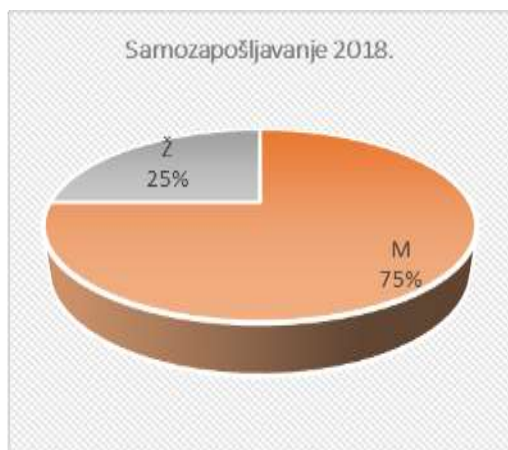
Inicijalna rodna analiza budžeta Općine Žepče urađena je za sljedeće budžetske stavke:

1. Transfer pojedincima- pomoć pri samozapošljavanju
2. Transfer za realizaciju projekata po planu razvoja socijalne zaštite
3. Transferi za sport
4. Transfer za stipendiranje učenika generacije
5. Transfer neprofitnim organizacijama i pojedincima
6. Transferi za mlade - realizacija projekta omladinske politike
7. Centar za socijalni rad - Transfer za korisnike stalne i povremene socijalne pomoći
8. PPMG – program podrške marginaliziranim grupama žena
9. Transfer za poljoprivredu i subvencije u poljoprivredi

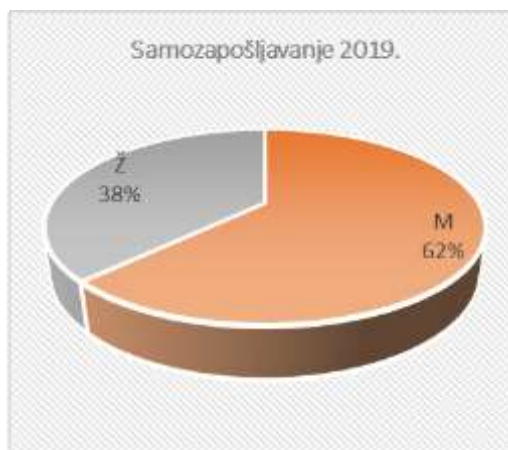

7.3.1 Transfer pojedincima – pomoć pri samozapošljavanju

U 2018.godini Općina Žepče je izdvojila 12.000,00 KM za pomoć pri zapošljavanju pojedinaca. Ukupno su podržane 4 osobe sa po 3.000,00 KM (1 žena ili 25%.) Općina Žepče je u 2019. izdvojila 20.000,00 KM za pomoć pri zapošljavanju pojedinaca. Ukupno je podržano 8 osoba sa po 2.500,00 KM, od čega su 3 žene, ili 38%.

Slika 6 – samozapošljavanje 2018.

Slika 7 – samozapošljavanje 2019.

7.3.2 Transfer za realizaciju projekata po planu razvoja socijalne zaštite

Ukupna sredstva izdvojena iz budžeta Općine Žepče u 2018.godini za realizaciju projekata po planu razvoja socijalne zaštite iznose 30.184,55 KM. Ova sredstva su isplaćena kao pomoć porodicama, nabavka prehrambenih paketa za socijalno ugrožene obitelji, pomoć osobama u teškom materijalnom stanju, pomoć u plaćanju komunalnih usluga (režija) socijalno ugroženim i pomoć javnim ustanovama JU CRS Žepče i JU Centar za djecu i odrasle s posebnim potrebama.

Od ukupnog iznosa kao pomoć za porodice izdvojeno je 12.800,00 KM ili 42,4 %; za pomoć socijalno ugroženim obiteljima izdvojeno je 13.845,55 ili 44,3% KM ; za pomoć JU CRS Žepče i JU Centar za djecu i odrasle s posebnim potrebama izdvojeno je 4.000,00 KM ili 13,3% .

Ukupna sredstva izdvojena iz budžeta Općine Žepče u 2019.godini za realizaciju projekata po planu razvoja socijalne zaštite iznose 45.608,91 KM, što je za 51,1% više od iznosa sredstava izdvojenih iz budžeta u 2018.godini.

Od ukupnog iznosa kao pomoć za porodice izdvojeno je 25.200,00 KM ili 55,25 % i 20.408,91 KM ili 44,75% za pomoć socijalno ugroženim obiteljima.

Iznos sredstava koji je izdvojen za porodice se u 2019.godini u odnosu na 2018.godinu povećao za 96,87%. U 2019.godini nije bilo transfera pomoći javnim ustanovama JU CRS Žepče i JU Centar za djecu i odrasle s posebnim potrebama kroz ovu liniju budžeta.

7.3.3 Transferi za sport

Općina Žepče je u 2018.godini izdvojila 105.000,00 KM. Sredstva su dodijeljena za 20 sportskih klubova, od kojih 1 klub ima isključivo ženske članove, a dodijeljeno im je 8.000,00 KM, tj. 7,62% ukupnog budžeta.

Općina Žepče je u 2019. godini izdvojila 119.500,00 KM. Sredstva su dodijeljena 26 sportskih klubova, od kojih 1 klub ima isključivo ženske članove, a dodijeljeno im je 8.000,00 KM, tj. 6,7% ukupnog budžeta.

Pretpostavka je da i ostali klubovi imaju ženske članice i da dodijeljena sredstva zadovoljavaju interese i potrebe žena odnosno djevojaka i djevojčica, ali se o tome ne vodi evidencija i podaci nisu dostupni.

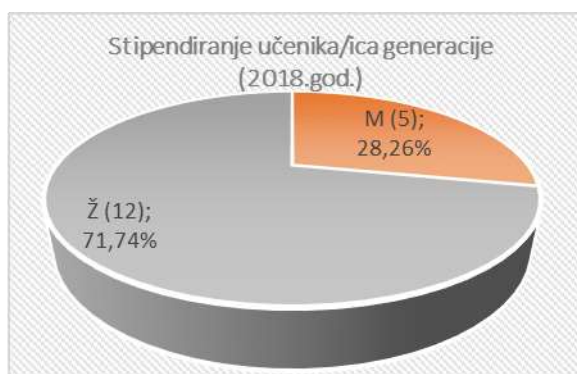
7.3.4 Transferi za stipendiranje učenika/ica generacije

Općina Žepče posljednjih 16 godina stipendira učenike i učenice srednjih škola koji su bili najbolji u svojoj generaciji i nastavili obrazovanje na visokoškolskim ustanovama. Studente prve godine studija se stipendira sa deset mjesečnih rata sa po 100,00 KM, a studente viših godina sa deset mjesečnih rata sa po 150,00 KM.

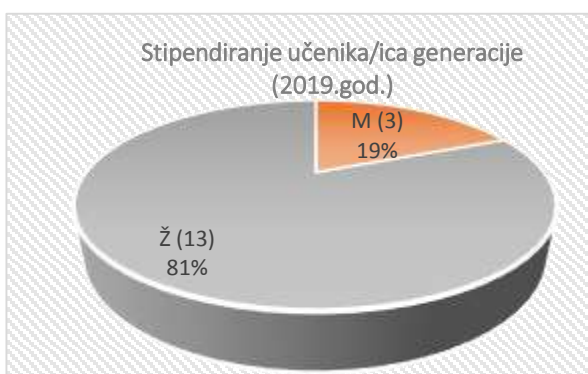
U 2018.godini stipendirano je 17 učenika generacije, od čega 12 djevojaka.

Ukupan iznos isplaćenih sredstava je 23.000,00 KM, od čega je 16.500,00 ili 71,74% isplaćeno djevojkama, a 6.500,00 ili 28,26% KM muškarcima.

U 2019.godini stipendirano je 16 učenika generacije, od kojih 13 djevojaka i 3 muškarca. Ukupan iznos isplaćenih sredstava je 22.500,00 KM, od čega je 18.000,00 ili 80% isplaćeno djevojkama a 4.500,00 ili 20% KM muškim studentima/icama.

Slika 8 – Stipendiranje učenika/ca generacije u 2018.

Slika 9 – Stipendiranje učenika/ca generacije u 2019.

7.3.5 Transferi neprofitnim organizacijama i pojedincima

Općina Žepče je u 2018.godini za NVO-a izdvojila 36.500,00 KM. Sredstva su dodijeljena za 16 udruga/udruženja od kojih je 1 udruženje žena. Udruženju žena je dodijeljeno 1.500,00 KM, tj. 4,11% ukupnog budžeta.

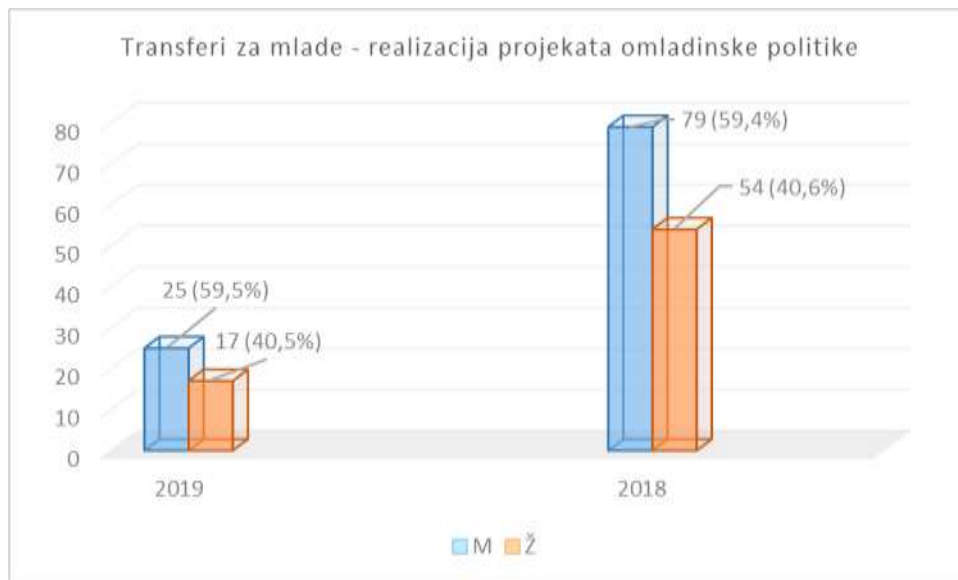
Općina Žepče je u 2019.godini za NVO-a izdvojila 37.100,00 KM. Sredstva su dodijeljena 16 udruga/udruženja od kojih je 1 udruženje žena. Udruženju žena je dodijeljeno 1.000,00 KM, tj. 2,7 % ukupnog budžeta.

7.3.6 Transferi za mlade - realizacija projekata omladinske politike

U 2018.godini Općina Žepče je sufinancirala 11 projekata Omladinske banke u suradnji s Mozaik fondacijom i lokalnim zajednicama. Ukupna sredstva utrošena za realizaciju projekata iznose 27.664,40 KM, dok je Općina Žepče financirala iznos od 9.417,48 KM. U projekte je bilo uključeno 133 volontera od kojih 79 muških (59,4%) i 54 ženskih (40,6%).

U 2019.godini Općina Žepče je sufinancirala 11 projekata Omladinske banke u suradnji s Mozaik fondacijom i lokalnim zajednicama. Ukupna sredstva utrošena za realizaciju projekata iznose 26.833,00 KM, dok je Općina Žepče financirala iznos od 9.517,80 KM. U projekte su bila uključena 42 volontera od kojih 25 muških (59,5%) i 17 ženskih (40,5%).

Slika 10 – Transferi za mlade – realizacija omladinske politike u 2018. i 2019. godini

7.3.7 Transferi za JU Centar za socijalni rad – korisnici stalne i povremene socijalne pomoći

Putem JU Centra za socijalni rad Žepče korisnicima se isplaćuju stalne i povremene socijalne pomoći. Sredstva se izdvajaju iz budžeta Općine i budžeta Kantona. Iz budžeta Općine i Kantona se izdvajaju sredstva za stalne novčane pomoći, jednokratne novčane pomoći te poticaj za rađanje trećeg ili više djece.

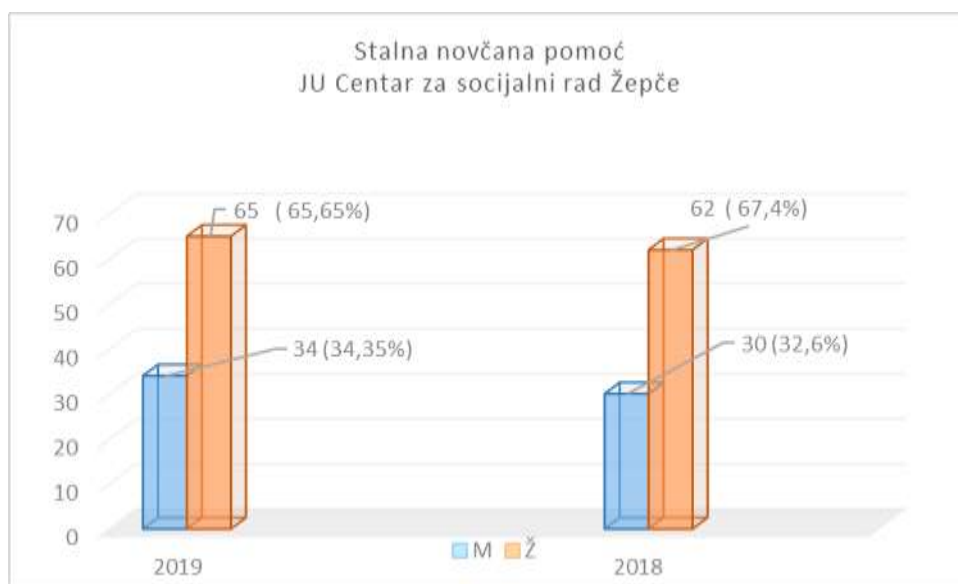
Poticaj za rađanje trećeg ili više djece se isplaćuje isključivo na ime porodilje koja je rodila blizance ili treće ili više djece, a isplatu vrši Općina Žepče dok JU Centar za socijalni rad Žepče vrši pripremu dokumentacije i trebovanje prema Općini.

7.3.7.1 Stalna novčana pomoć

Stupanjem na snagu Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti obitelji sa djecom ZDK 2007.godine propisano je, između ostalih i pravo na stalnu novčanu pomoć, te je istim zakonom utvrđeno da će se financirati u omjeru 60% sredstva iz Kantona i 40% sredstva iz Općine. Visina stalne novčane pomoći za jednočlano i dvočlano domaćinstvo iznosi 17% od prosječne plaće Kantona, koja se za svakog narednog člana uvećava za 10%. Utvrđena visina stalne novčane pomoći ne može biti veća od 23% od iznosa prosječne plaće Kantona.

Visina stalne novčane pomoći u 2019.godini se kreće od 129,71 KM do 175,49 KM. Ukupan broj korisnika stalne socijalne pomoći u 2019.godini je 99 od čega je 65 žena (65,65%) i 34 (34,35 %) muškarca. U 2019.godini je za ove namjene ukupno isplaćeno 155.748,47 KM (sredstva Kantona 93.452,17 KM i sredstva Općine 62.296,30 KM).

Visina stalne novčane pomoći u 2018.godini se kreće od 125,29 KM do 151,60 KM. Ukupan broj korisnika stalne socijalne pomoći u 2018.godini je 92 od čega je 62 žena (67,4%) i 30 muškaraca (32,6%). U 2018.godini je za ove namjene ukupno isplaćeno 150.828,28 KM (sredstva Kantona 90.492,73 KM i sredstva Općine 60.335,55 KM).

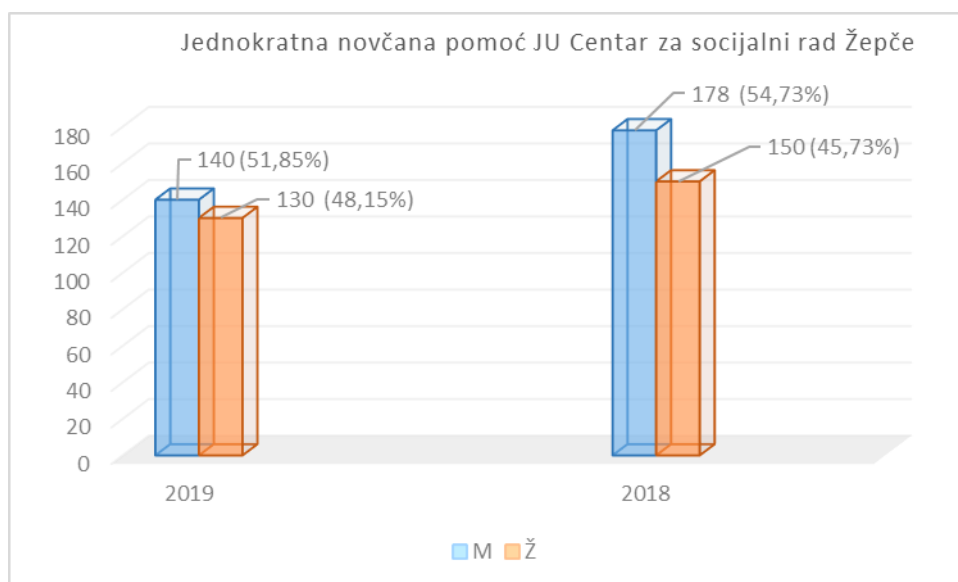
Slika 11 – Stalna novčana pomoć JU Centar za socijalni rad Žepče

7.3.7.2 Jednokratna novčana pomoć

Pravo na jednokratnu novčanu pomoć imaju osobe i obitelji ukoliko nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje, a to je 10% od prosječne plaće u Kantonu po članu domaćinstva mjesečno, te da nemaju članove obitelji koji su po zakonu obvezni da ih izdržavaju. Jednokratna novčana pomoć se može dodijeliti istoj osobi samo dva puta u toku kalendarske godine i njena visina može iznositi od 100,00 do 400,00 KM.

U 2019.godini ovaj oblik pomoći je koristilo 270 osoba od toga 130 žena (48,15%) i 140 muškaraca (51,85%). Općina Žepče je za ovu pomoć isplatila 42.680,18 KM, dok je Kanton uplatio 12.000,00 KM.

U 2018.godini ovaj oblik pomoći je koristilo 328 osoba od toga 150 žena (45,73%) i 178 muškaraca (54,27%). Općina Žepče je za ovu pomoć isplatila 37.485,88 KM, dok je Kanton uplatio 12.000,00 KM.

Slika 12 – Jednokratna novčana pomoć JU Centar za socijalni rad Žepče

7.3.8 Program podrške marginaliziranim grupama žena – projekt PPMG

Program podrške marginaliziranim grupama žena je implementirala Općina Žepče uz podršku USAID-a u 2019./2020. godini. Program podrške marginaliziranih grupa u općini Žepče imao je za cilj podići svijest o samozapošljavanju žena, rušenje stereotipa, povećati broj žena poduzetnica, potaknuti kreativni potencijal među ženama te ohrabrivanje žena za pokretanjem samostalnog biznisa.

U projekt USAID/KULT-a uključeno je 8 žena s područja općine Žepče. Ukupan budžet je iznosio 72.000,00 KM, a najveći iznos koji je dodijeljen pojedinačno je 10.000,00 KM.

U posljednje tri godine ovo je jedini poziv koji je namijenjen isključivo podršci zapošljavanja žena i ženskom poduzetništvu.

7.3.9 Program podrške ekonomskom razvoju i zapošljavanju u Općini Žepče u suradnji sa MEG projektom

Općina Žepče, implementirala je Program podrške ekonomskom razvoju i zapošljavanju u Općini Žepče u suradnji sa MEG projektom u periodu od 2018 – 2020 godine kroz dva grant ciklusa.

Radi se o programima razvijenim na principu kofinanciranja donatorskih sredstava sa sredstvima lokalne zajednice.

U prvoj fazi, implementiran je program vrijedan 80.000,00 KM od čega su općinska sredstva iznosila 40.000,00 KM. Program je podrazumijevao 4 grant linije: poticaj za samozapošljavanje, poticaj novoosnovanim subjektima malog gospodarstva, poticaj za nastupe na sajmovima u BiH, poticaji za zapošljavanje i stručno osposobljavanje za rad u struci.

U grant liniji za samozapošljavanje, utrošeno je 12.000,00 KM. Podršku su ostvarila 4 obrta od čega je 1 u vlasništvu žene.

U grant liniji 2 namijenjenoj novoosnovanim subjektima malog gospodarstva, utrošeno je 20.000,00 KM na novoosnovane subjekte čiji su vlasnici muškarci.

U grant liniji 3 - poticaj za nastup na sajmovima, utrošeno je 1.000,00 KM za nastup na sajmu 1 kompanije u vlasništvu muškarca.

U grant liniji 4 -poticaj za stručno osposobljavanje i rad, utrošeno je 46.000,00 KM zahvaljujući kojima je 6 kompanija (u vlasništvu muškaraca) obučilo i zaposlilo 19 osoba od čega je 13 žena i 6 muškaraca.

U drugoj fazi Programa podrške ekonomskom razvoju i zapošljavanju u Općini Žepče u suradnji sa MEG projektom, sudjelovalo je 10 subjekata – 6 obrta i 4 kompanije. Ovaj program podrazumijevao je jednu grant liniju – podršku za nabavku nove opreme subjektima male privrede u Općini Žepče.

Vrijednost Programa je 30.331,00 KM od čega je prema 5 obrta ostvarilo poticaj od 2.000,00 KM, 1 obrt – 1.950,00 KM. Kompanije koje su sudjelovale u programu ostvarile su poticaj od 5.000,00 KM – njih 3 dok je 1 kompanija ostvarila poticaj od 3.381,00 KM.

Svi vlasnici ovih poslovnih subjekata su muškarci. Zaposlene su 4 nove osobe i od toga 1 žena i 3 muškarca.

7.3.10 Transfer za poljoprivredu i subvencije u poljoprivredi

Ukupna sredstva izdvojena iz budžeta Općine Žepče u 2018.godini za subvencije u poljoprivredi iznose 110.474,86 KM.

Od ukupnog iznosa sredstava kao subvencija poljoprivrednicima (OPG u vlasništvu muškaraca) izdvojeno je 16.115,00 KM (14,6%); subvencija poljoprivrednicama (OPG u vlasništvu žena) 4.450,00 KM ili 4%; subvencija obrtima u vlasništvu muškaraca 25.800,00 KM (23,36%); subvencija obrtima u vlasništvu žena 2.600,00 KM (2,36%); subvencija radu udruženja 7.104,86 KM (6,44%); subvencija radu zadruge 12.000,00 KM (10,86%); sufinanciranje organizacije sajma 1.200,00 KM (1,08%) i subvencija za kontrolu zdravstvenog stanja životinja 41.205,00 KM (37,3%).

Prema navedenim podacima, za subvenciju poljoprivrednicima, OPG-ovima u vlasništvu muškaraca se isplatilo 2,62 puta više sredstava nego OPG-ovima u vlasništvu žena, dok se obrtima koji su u vlasništvu muškaraca isplatilo čak 8,9 puta više sredstava nego obrtima u vlasništvu žena.

Ukupna sredstva izdvojena iz budžeta Općine Žepče u 2019. godini za subvencije u poljoprivredi iznose 122.378,00 KM.

Od ukupnog iznosa sredstava kao subvencija poljoprivrednicima (OPG u vlasništvu muškaraca) izdvojeno je 14.230,00 KM (11,63%); subvencija poljoprivrednicama (OPG u vlasništvu žena) 4.300,00 KM (3,51%); subvencija obrtima u vlasništvu muškaraca 10.500,00 KM (8,58%); subvencija obrtima u vlasništvu žena 8.500,00 KM (6,95%); subvencija radu udruženja 10.708,00 KM (8,75%); subvencija radu zadruge 18.360,00 KM (15%); sufinanciranje organizacije sajma 2.000,00 KM (1,63%) i subvencija za kontrolu zdravstvenog stanja životinja 53.780,00 KM (43,95%).

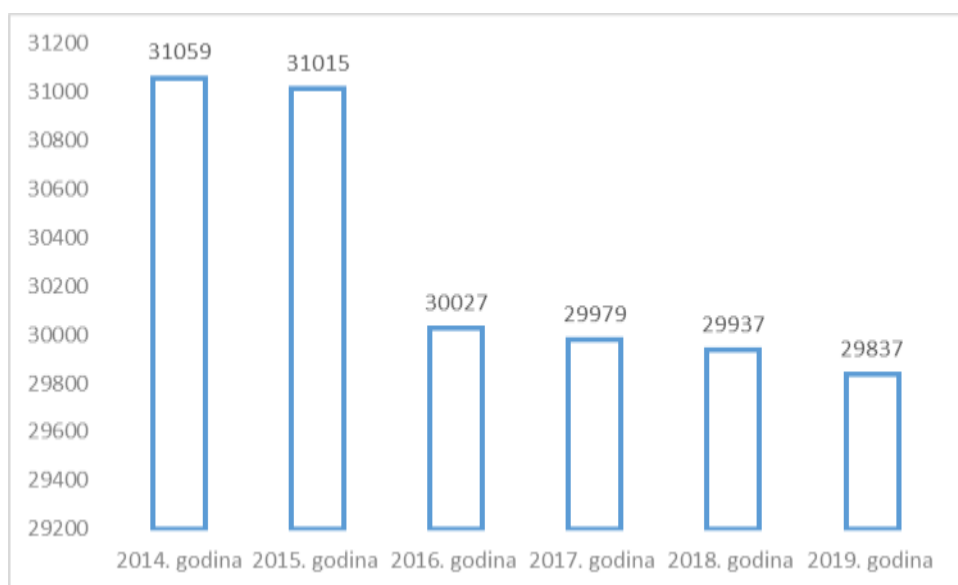
8 Stanje ravnopravnosti spolova u Općini Žepče

8.1 Stanovništvo

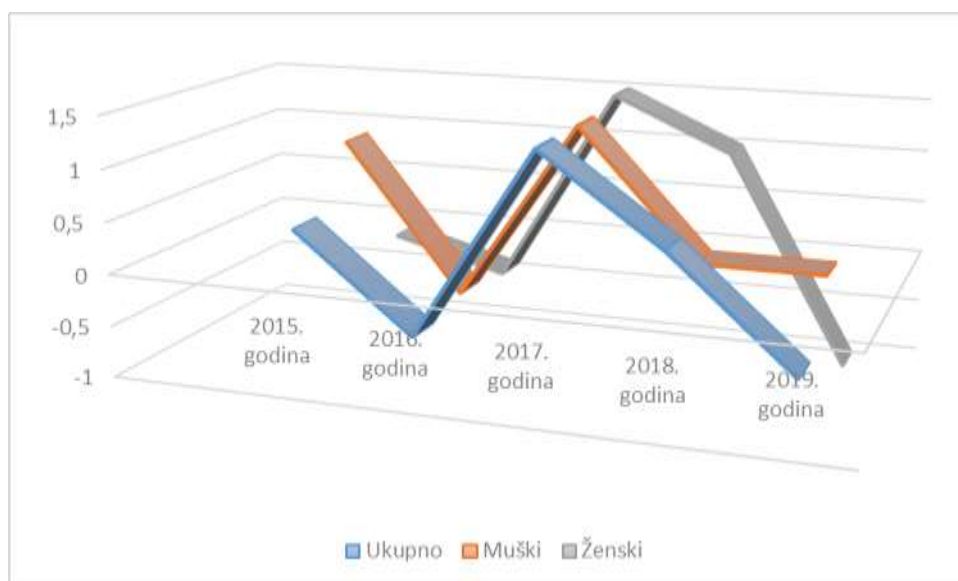
U Općini Žepče, prema posljednjem Popisu stanovništva iz 2013. godine, živi 30 219 osoba od čega je 15 335 (51%) muškaraca te 14 884 (49%) žena. Federalni zavod za statistiku vrši procjenu broja stanovnika na bazi podataka Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH 2013. godine i podataka o prirodnom i mehaničkom kretanju stanovništva. Prema procjeni broja stanovnika Općine Žepče, u 2019. godini, živi ukupno 29.837 stanovnika od čega je 15.175 (51%) muškaraca i 14.662 (49%) žena.

Prateći kretanje ukupnog broja stanovnika, primjetan je trend opadanja broja stanovnika u 2019. godini u odnosu na 2014. godinu za 4%.

Prirodni priraštaj je negativan. Na to ukazuju podaci Federalnog zavoda za statistiku za period od 2015. – 2019. godine. U 2019. godini prirodni priraštaj u Općini Žepče iznosi -0,4. Promatrajući po spolu, prirodni priraštaj muškaraca je 0,2 dok je prirodni priraštaj žena -1.

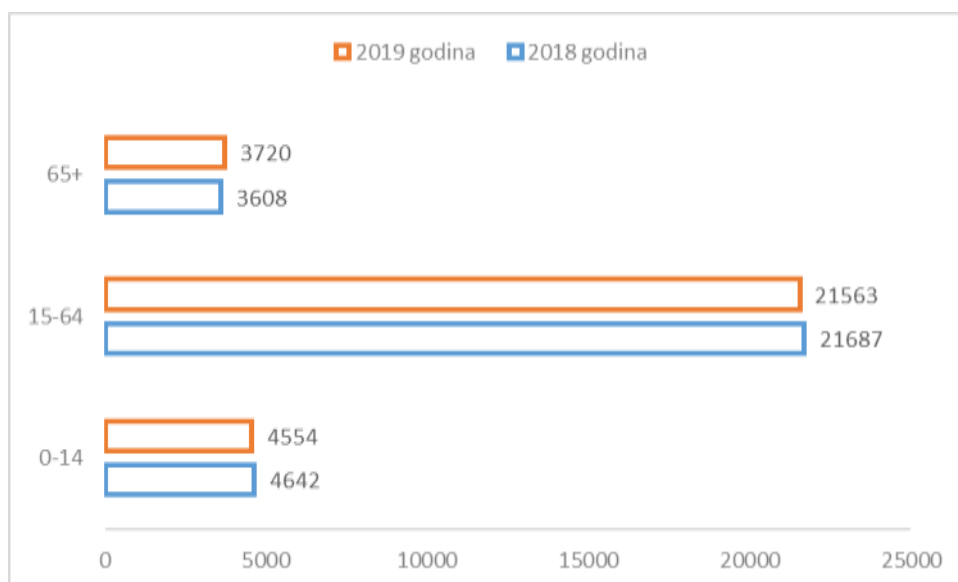
Slika 13 – Kretanje ukupnog broja stanovnika po godinama – Izvor – FZS

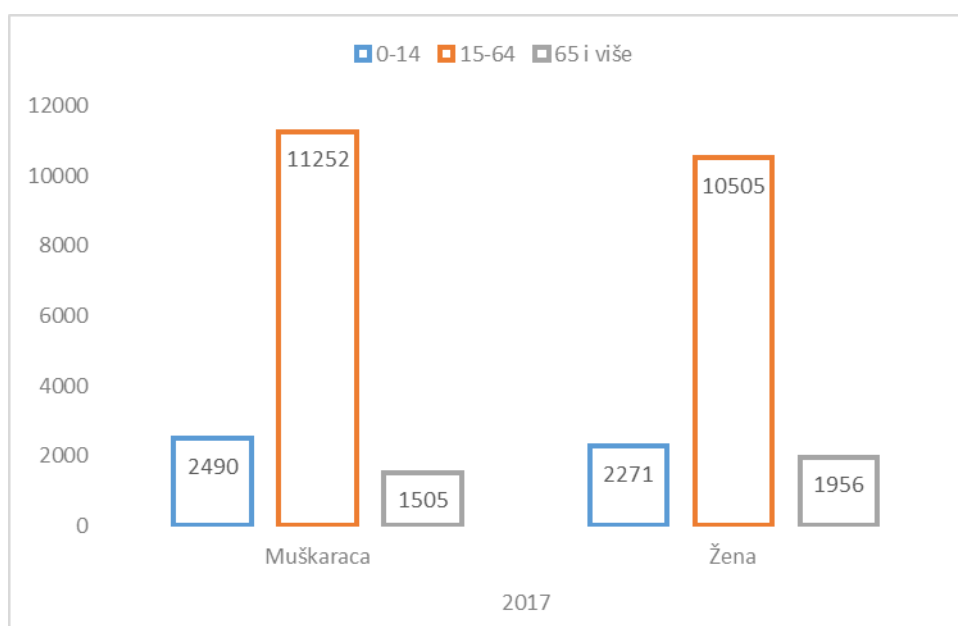
Slika 14 – Prirodni priraštaj muškaraca i žena 2015. – 2019.- Izvor – FZS

Kada je u pitanju starosna struktura stanovništva, najveći broj osoba je u starosnoj kategoriji od 15 – 64 godine (72%). Starosna grupa od 0 - 14 godine broji 4 554 (15%) stanovnika dok starosna grupa 65+ broji 3 720 (13%) od ukupnog broja stanovnika.

Federalni zavod za statistiku, od 2018. godine podatke o starosti stanovništva ne razvrstava po spolu. Obzirom da se broj stanovnika neznatno mijenja, dostupni podaci za 2016. i 2017. godinu mogu ukazati na starost stanovnika po dobnim skupinama. Prema ovim, dostupnim podacima, udio najmlađe ženske populacije u ukupnom broju stanovnika je 8%; u dobnoj skupini 15-64 godine ukupnog stanovništva, udio žena je 35% dok je u dobnoj skupini 65+ udio žena 6%.

Slika 15 - Starosna struktura stanovništva Općine Žepče u 2018. i 2019. godini - Izvor FZS

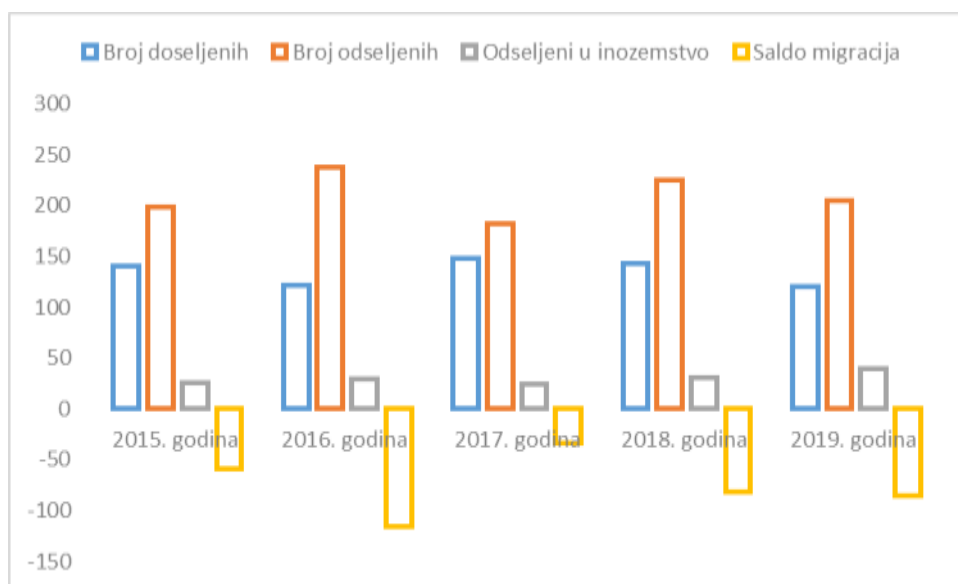

Slika 16 - Starosna i spolna struktura stanovništva Općine Žepče u 2017. godini

8.1.1 Migracije stanovništva

Općina Žepče bilježi negativan migracijski saldo. Od 2015. godine iz Općine Žepče se, prema zvaničnim podacima odselilo 1049 osoba od čega 149 u inozemstvo.

U 2019. godini, iz Općine Žepče odselilo je 205 osoba od čega je 119 ili 58% žena. Kada je u pitanju dobna skupina osoba koje se iseljavaju, najveći broj osoba je u dobi od 15 do 34 godine (116 ili 56%).

Slika 17 – Migracije stanovništva Općine Žepče 2015. – 2019. – Izvor - FZS

8.2 Obrazovanje

Djelatnost osnovnog i srednjeg obrazovanja prenesena je sa razine Kantona na Općinu Žepče, što je ujedno bio i prvi slučaj prenošenja nadležnosti nad osnovnim i srednjim obrazovanjem na jednu lokalnu zajednicu u F BiH, a što je predviđeno i Ustavom FBiH. Općinski načelnik, na osnovu odredbi Zakona o prenošenju nadležnosti Zeničko-Dobojskog kantona za djelatnost osnovnog i srednjeg

obrazovanja na općinu Žepče (Službene novine Zeničko-Dobojskog kantona broj:12/09) ovlašćuje osobe koje vrše stručni pedagoški nadzor nad osnovnim i srednjim obrazovanjem. U te svrhe ovlašćuju se po dvije osobe, za nastavu po hrvatskom i za nastavu na bosanskom jeziku. Nadzor nad njihovim radom vrši Služba za opću upravu i društvene djelatnosti Općine Žepče.

U Općini Žepče djeluje 5 osnovnih škola koje nastavu organiziraju kroz 14 područnih škola.

Srednje obrazovanje se odvija kroz tri srednje škole koje nude obrazovanje za III i IV stupanj u više od 30 smjerova.

Predškolsko obrazovanje odvija se kroz dvije predškolske ustanove, obje u gradskom području.

Ukupan broj učenika u osnovnom i srednjem obrazovanju, u školskoj 2019/2020 godini je 3.548.

Ukupan broj uposlenih i osnovnom, srednjem i predškolskom obrazovanju je 685 od čega je 528 ili 77% nastavnog te 157 ili 23% nenastavnog osoblja.

U oblasti neformalnog obrazovanja u Općini Žepče, djeluje Centar poslovnih kompetencija – odjel Razvojne agencije Žepče. Centar poslovnih kompetencija Žepče djeluje od 2018. godine a uspostavljen je kroz implementaciju projekta competenceNET na kojem je ostvarena prekogranična suradnja Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske i Crne Gore. Centar poslovnih kompetencija Žepče je prvi centar u BiH ovakve vrste, a fokusiran je na razvoj i pružanje specijaliziranih usluga u sektorima drvo prerade i tekstilne industrije kroz promociju i primjenu novih znanja i inovacija u proizvodnji tekstilnih i drvnih proizvoda visoke vrijednosti. Djelovanje Centra poslovnih kompetencija zasnovano je na triple helix modelu, suradnji privatnog, javnog i naučno istraživačkog sektora. Svoje aktivnosti usmjerava na jačanje poduzetničkog duha i kulture kod djece i mladih, promovira društveno odgovorno poduzetništvo i integraciju ranjivih skupina stanovništva sa akcentom na osobe sa invaliditetom.

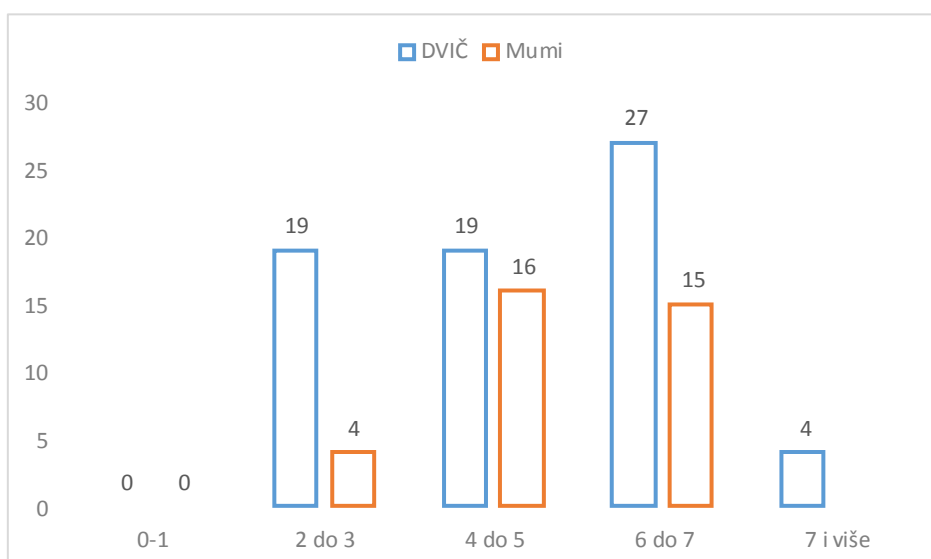
8.2.1 Predškolsko obrazovanje

U Općini Žepče djeluju 2 predškolske ustanove: Dječiji vrtić „Don Ivica Čondrić“ i Dječiji vrtić „Mumi“. Dječiji vrtić „Don Ivica Čondrić“ osnovala je Vrhbosanska Nadbiskupija, Župni ured „Žepče“, 1996. godine. Ovu ustanovu pohađa 74 polaznika od čega je 38 dječaka i 36 djevojčica. Ukupan broj uposlenika je 11 od čega je 9 žena i 2 muškarca.

Privatna ustanova za predškolski odgoj i obrazovanje "MUMI" Žepče osnovana je 2011. Ovu predškolsku ustanovu, u 2019. godini pohađalo je 35 polaznika od čega je 14 dječaka i 21 djevojčica. Uposleno je 5 osoba, žena.

Najveći broj polaznika predškolskih ustanova u Općini Žepče je u dobnoj skupini od 6 -7 godina – 42 ili 39%.

Prosječna cijena usluga predškolskih ustanova je 150 KM/mjesec/dijete.

Slika 18 - Broj polaznika predškolskih ustanova u Općini Žepče

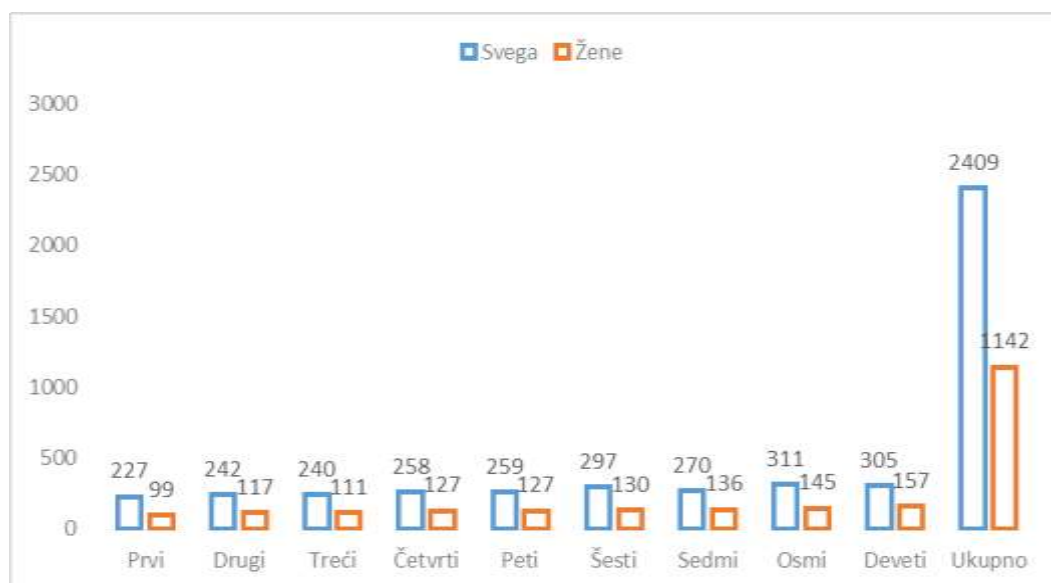
8.2.2 Osnovno obrazovanje

Osnovno obrazovanje u općini Žepče se ostvaruje kroz rad četiri matične osnovne škole te osnovnom glazbenom školom i to: OŠ „Žepče“ Žepče, OŠ „Fra Grga Martić“ Ozimica, OŠ „Begov Han“ Begov Han, OŠ „Abdulvehab Ilhamija“ Željezno Polje, Osnovna glazbena škola „Katarina Kosača Kotromanić“. Osnovne škole organiziraju redovno obrazovanje u još 14 područnih škola. Ukupan broj učenika, koji se obrazuju po dva službena nastavna plana i programa (HNPIP i BNPIP), je 2.409 od čega je 1267 (52%) dječaka i 1142 (47% djevojčica).

Kada je u pitanju broj učenika po školama, najveći broj učenika je u OŠ „Žepče“ – 1189 od čega je 562 ili 47% učenika.

Ukupan broj učenika upisanih u prvi razred u školskoj 2019/2020 godini je 227 od čega je 99 ili 43% djevojčica.

Ukupan broj zaposlenih u osnovnim školama iznosi 367 od čega je nastavnog osoblja 287 ili 76%.

Slika 19 - Broj upisanih učenika u osnovno obrazovanje po spolu u školskoj 2019/2020 godini - Izvor FZS

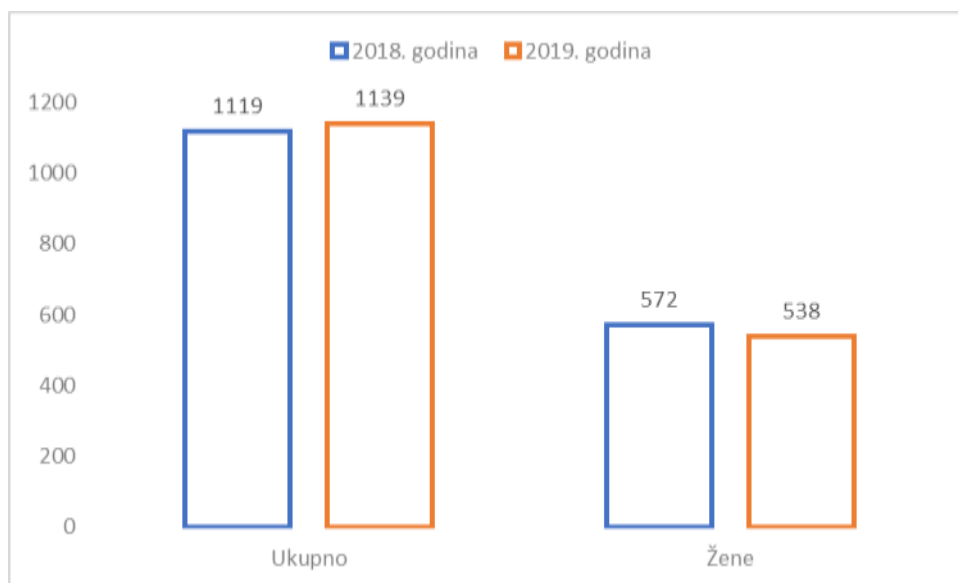
8.2.3 Srednje obrazovanje

Na području Općine Žepče djeluju tri srednje škole i to: Srednja mješovita škola „Žepče“, Katolički školski centar „Don Bosco“ Žepče, Glazbena škola „Katarina Kosača Kotromanić“. Srednje škole u Općini Žepče nude širok spektar zanimanja. U nastavku je pregled smjerova po školama:

- Srednja mješovita škola "Žepče", 19 zanimanja i to: Ekonomski tehničar, Građevinski tehničar, Hotelijsko-turistički tehničar, Medicinski tehničar/sestra, Šumarski tehničar, Tehničar drumskog saobraćaja, Tekstilni tehničar – konfektionar, Automehaničar, Autolimar, Bravar, Frizer/vlasuljar, Instalater grijanja i klimatizacije, Komercijalist, Krojač, Kuhar-konobar, Plinski i vodoinstalater, Prodavač, Vozač motornog vozila i Zavarivač.
- Katolički školski centar Don Bosco – Tehničko obrtnička škola, 12 zanimanja: Poljoprivredni tehničar/fitofarmaceut, Tehničar za mehatroniku, Agroturistički tehničar, Autoelektričar, Bravar, CNC operater, Cvjećar/Vrtljar, Elektroinstalater, Elektromehaničar, Instalater centralnog grijanja i klimatizacije, Limar Zavarivač.
- Obje škole nude upis u Opću gimnaziju.
- Glazbena škola „Katarina Kosača Kotromanić“ nudi upis u smjerove: Glazbenik instrumentalist (violinist, klavirist, gitarist, flautist), Glazbenik pjevač, Glazbenik teoretičar.

U školskoj 2019/2020. godini, ukupan broj učenika u srednjim školama u Općini Žepče bio je 1139 od čega je 538 ili 47% učenica.

Broj upisanih učenika u I razred srednje škole u školskoj 2019/2020 godini je 294 od čega je 122 ili 41% djevojčica.

Slika 20 - Ukupan broj učenika u srednjim školama u Općini Žepče u školskoj 2019/2020 godini - Izvor FZS

Broj učenika u osnovnim i srednjim školama opada. U osnovnim školama, broj učenika od 2016/2017 godine do 2019/2019 godine, pada za 13% dok broj učenika u srednjim školama, za isti period raste za 3%.

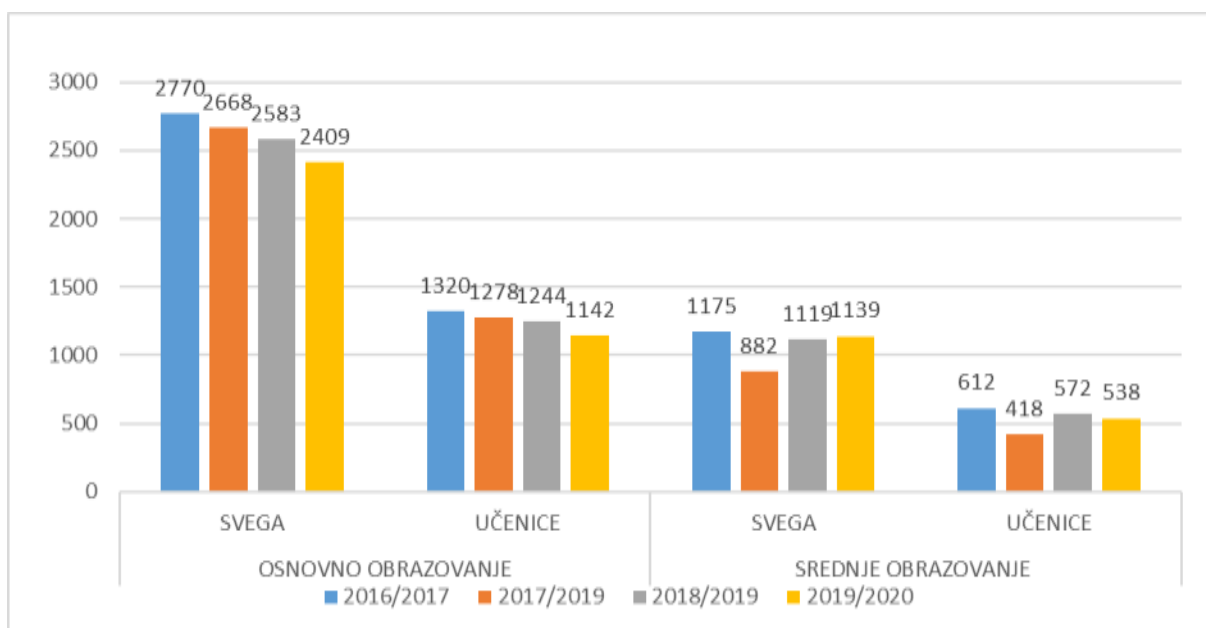
Nastavno osoblje u srednjim školama u Općini Žepče, prilično je uravnoteženo kada ju u pitanju spolna struktura. U školskoj 2018/2019 godini, ukupan broj nastavnog osoblja u srednjim školama u Općini Žepče bio je 119 od čega je 68 ili 56% žena. U 2019/2020 školskoj godini, broj nastavnog osoblja je neznatno promijenjen te je ukupan broj nastavnika 113 o čega je 64 žene.

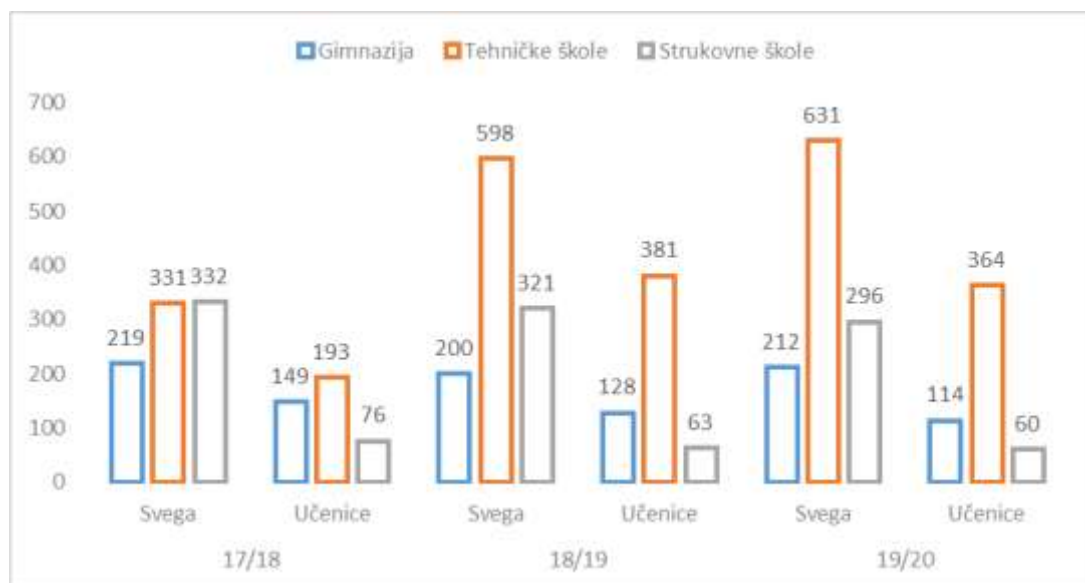
Razlike u zastupljenosti muškaraca i žena unutar određenih kategorija srednjeg obrazovanja postoje. Djevojčice dominiraju u strukturi učenika u gimnazijama (64%) dok dječaci dominiraju u strukturi učenika u usmjerenim zanimanjima (80%).

Ovakve razlike u profiliranju zanimanja između žena i muškaraca direktno utiču i na stanje na tržištu rada i daljem školovanju.

Važno je napomenuti da broj učenika u gimnazijama i strukovnim školama opada dok taj broj raste u tehničkim školama.

Slika 21 – Kretanje broja učenika u osnovnim školama od 2016 – 2020 godine – Izvor - FZS

Slika 22 - Kretanje broja učenika u srednjim školama po vrsti srednje škole - Izvor – FZS

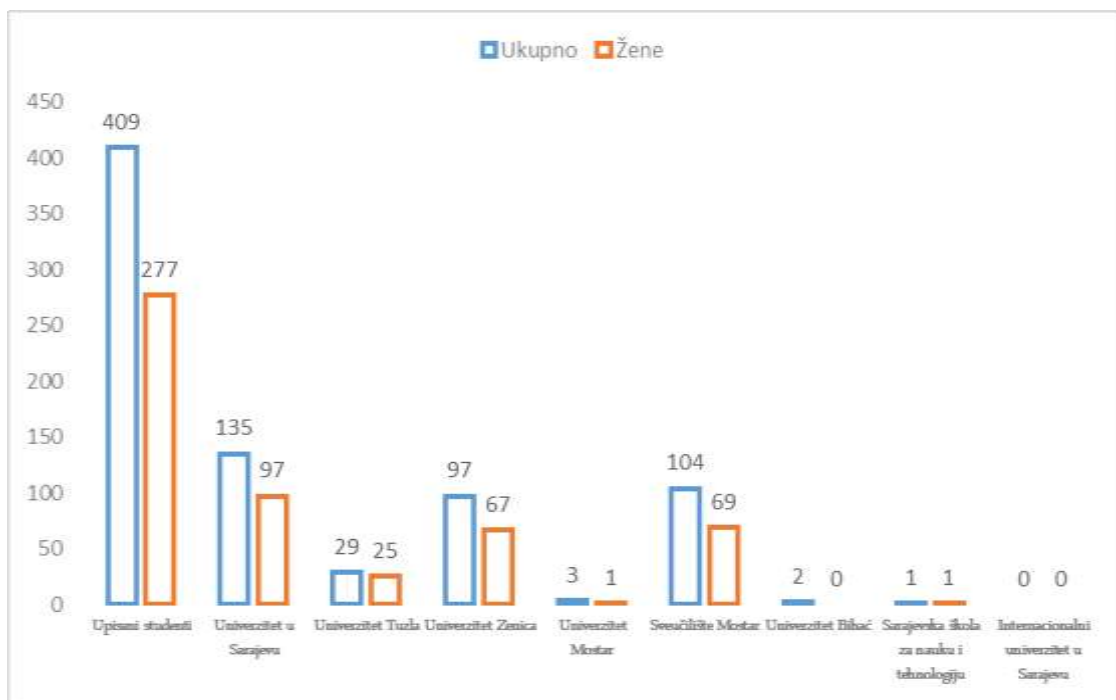
8.3 Visoko obrazovanje

U Općini Žepče ne djeluje ni jedna ustanova za visokoškolsko obrazovanje.

Najveći broj studenata studira unutar BiH, na Univerzitetu u Sarajevu, Zenici i Sveučilištu u Mostaru, a jedan dio studira izvan države tj. u Republici Hrvatskoj, na Sveučilištu Josipa Juraja Strossmayera u Osijeku i Sveučilištu u Zagrebu.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, na domaćim Univerzitetima studira 409 studenata od čega je 277 ili 51% žena. Najveći broj studenata upisano je na Univerzitetu u Sarajevu – 137 od čega je 97 ili 72% žena.

Slika 23 - Broj upisanih studenata iz Općine Žepče na Univerzitetima u BiH u školskoj 2019/2020

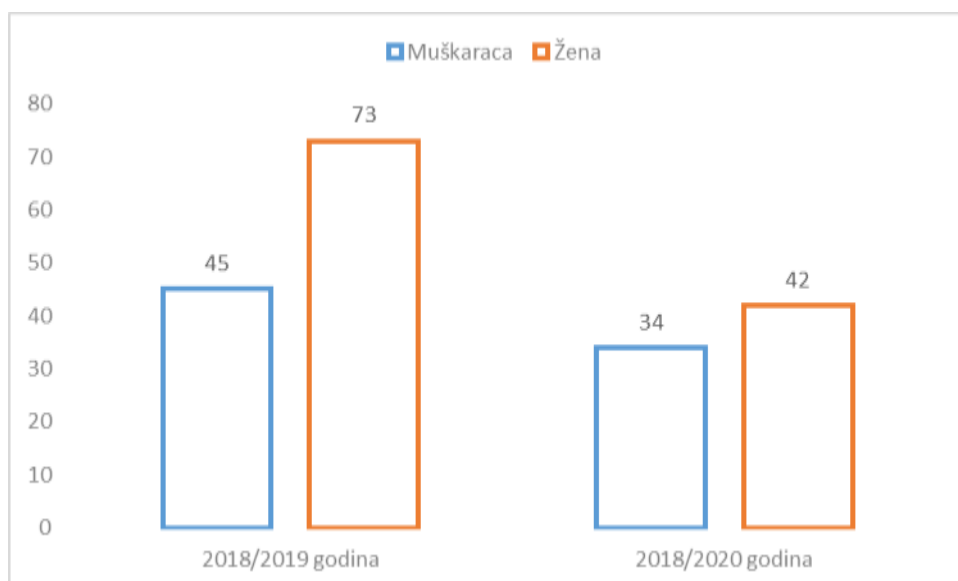
8.3.1 Stipendiranje učenika i studenata u Općini Žepče

U Budžetu općine Žepče planirana su sredstva za stipendiranje učenika studenata. Stipendije za učenike i studente se dodjeljuju na osnovu Javnog poziva i na osnovu utvrđenih kriterija za koje je odluku donijelo Općinsko vijeće i koji se zasnivaju na rezultatima postignutih u školovanju, socijalnog statusa.

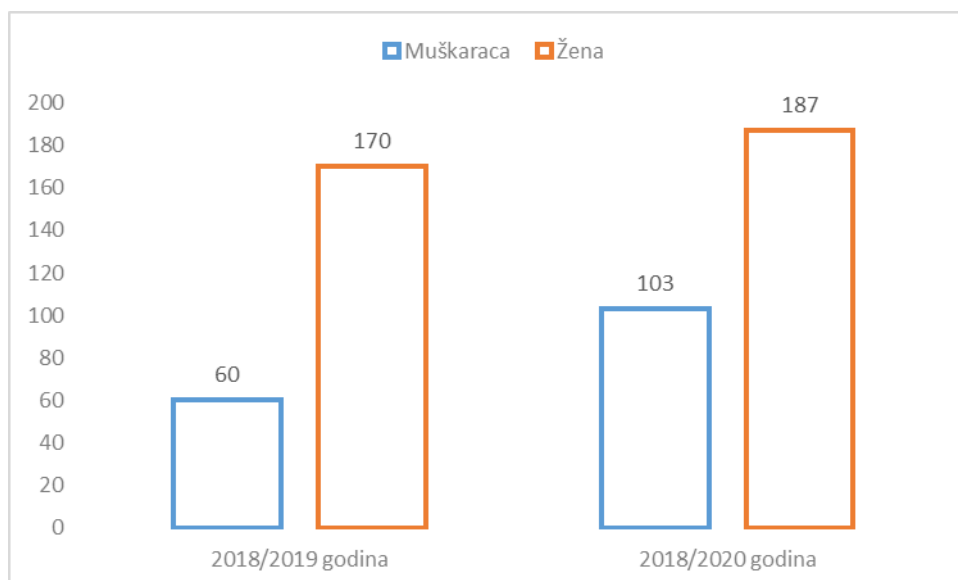
Također, studenti ostvaruju pravo na stipendije kantonalnih ministarstava i to Ministarstva za boračka pitanja te Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZDK.

Kada su u pitanju stipendije Ministarstva obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZDK, u 2018/2019 godini pravo na stipendiju je ostvarilo 73 studenta od čega je 45 ili 62% žena.

Ministarstvo za boračka pitanja ZDK također izdvaja sredstva za stipendiranje. U akademskoj 2019/2020 godini, pravo na stipendiju ovog Ministarstva ostvarilo je 280 studenata od čega je 187 ili 64% žena.

Slika 24 - Broj stipendista Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZDK u 2018/2019 i 2019/2020 godini – Izvor Općina Žepče

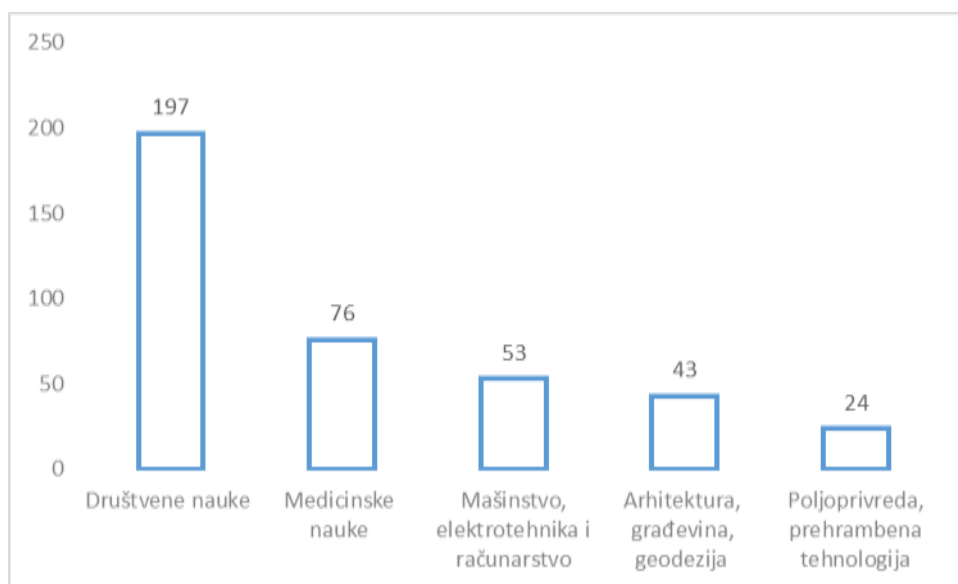
Slika 25 - Broj stipendista Ministarstva za boračka pitanja ZDK u 18/19 i 19/20 akademskoj godini - Izvor - Općina Žepče

Obzirom da nema zvaničnih podataka koji upućuju na broj studenata koji studiraju izvan BiH, na temelju podataka o stipendistima kantonalnih ministarstava, može se odrediti prosječan broj studenata koji studiraju na Univerzitetima izvan BiH. Naime, od ukupnog broja studenata koji su ostvarili pravo na stipendije ministarstava u akademskoj 2019/2020 godini (366) ukupan broj studenata koji studiraju vani je 124 ili 33%.

Analizom spolne strukture studenata, korisnika stipendija ministarstva, ističu se podaci o stručnom usmjeravanju studenata iz Općine Žepče.

Naime, podaci o korisnicima stipendija Ministarstva za boračka pitanja ZDK u akademskoj 2018/2019 i 2019/2020 godini govore da najveći broj studentica studira na Filozofskom fakultetu (75 ili 29%). Odmah potom je Građevinski fakultet sa 39 ili 15% studentica.

Na ekonomskom fakultetu studira 33 ili 12% studentica kao i na fakultetu zdravstvenih studija dok na pravnom 30 ili 11% studentica.

Slika 26 - Oblasti studiranja studentica - Izvor Općina Žepče

Prema prikazanim podacima, najveći broj studentica i dalje bira fakultete iz oblasti društvenih nauka. Donekle ohrabruje činjenica da je oko 20% studentica koje biraju tzv. „muške fakultete“. Detaljnom analizom ovih podataka mogu se dati smjernice u kreiranju mjera stipendiranja za deficitarna zanimanja kao i mogućnosti povratka trećine studenata koji studiraju izvan BiH, u Općinu Žepče. Analizirajući korisnike stipendija Općine Žepče koje se dodjeljuju učenicima generacije u osnovnim školama, od 16 korisnika je 13 ili 82% žena.

8.4 Tržište rada

8.4.1 Nezaposlenost

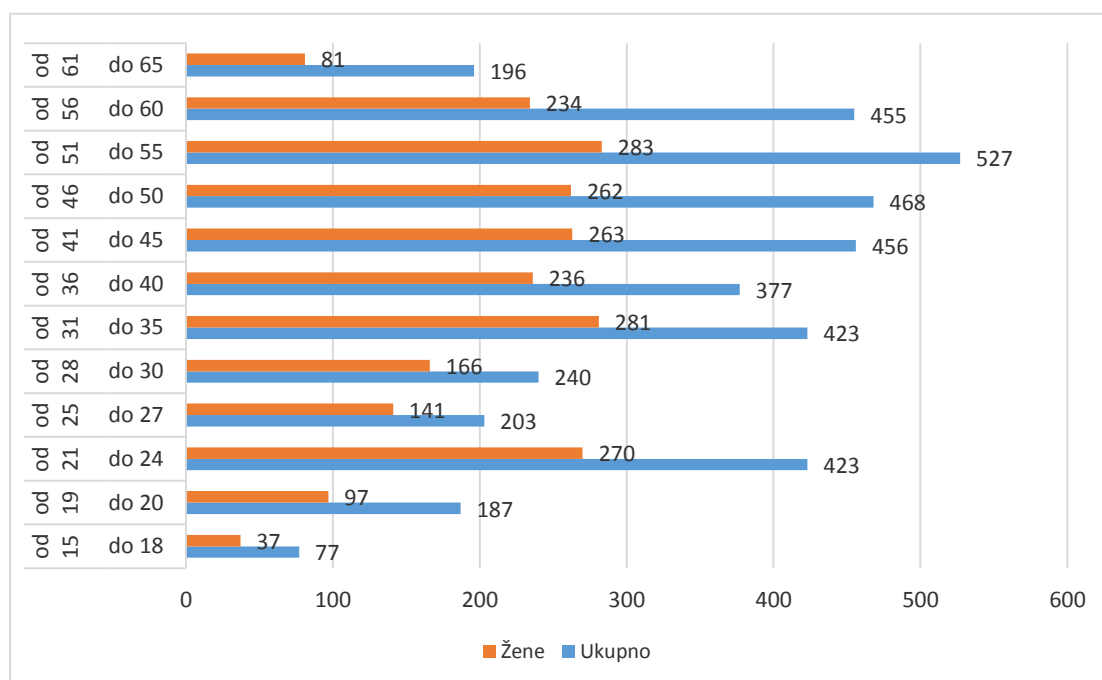
Na području Općine Žepče u toku 2019. godine prosječno je bilo zaposleno 5660 osoba dok je broj nezaposlenih osoba bio 4 021. U strukturi nezaposlenih udio žena je 2 349 odnosno 58%.

Stopa zaposlenosti u Općini Žepče iznosi 26%.

U strukturi nezaposlenih, nešto je veći broj žena. Naime, u ukupnom broju nezaposlenih osoba u 2019. godini (4041) žene čine 58% (2349). Zabrinjavajući podatak je da se u strukturi nezaposlenih osoba sa srednjom stručnom spremom (896) čak 71% žena (639).

Visok udio nezaposlenih žena je i u broju nezaposlenih osoba sa visokom stručnom spremom – 98 žena od 138 nezaposlenih osoba sa visokom stručnom spremom (69%).

Kada govorimo o starosnoj strukturi nezaposlenih osoba u 2019. godini, najveći broj nezaposlenih osoba je u starosnoj kategoriji od 51 – 55 godina – 527 ili 13% ukupnog broja nezaposlenih. U ovoj starosnoj kategoriji je 283 ili 53% žena. Ovo je ujedno kategorija u kojoj je najveći broj nezaposlenih žena.

Slika 27 – Starosna struktura nezaposlenih osoba u 2019. godini – Izvor Biro rada Žepče

Dužina trajanja nezaposlenosti u Općini Žepče prikazana je u tabeli ispod.

Od ukupnog broja nezaposlenih osoba, njih 1746 ili 43% čeka na posao 15 godina i više, od čega je 52% žena. Slijede osobe koje na posao čekaju od 10 do 15 godina, njih 777 ili 19% od čega 62% žena.

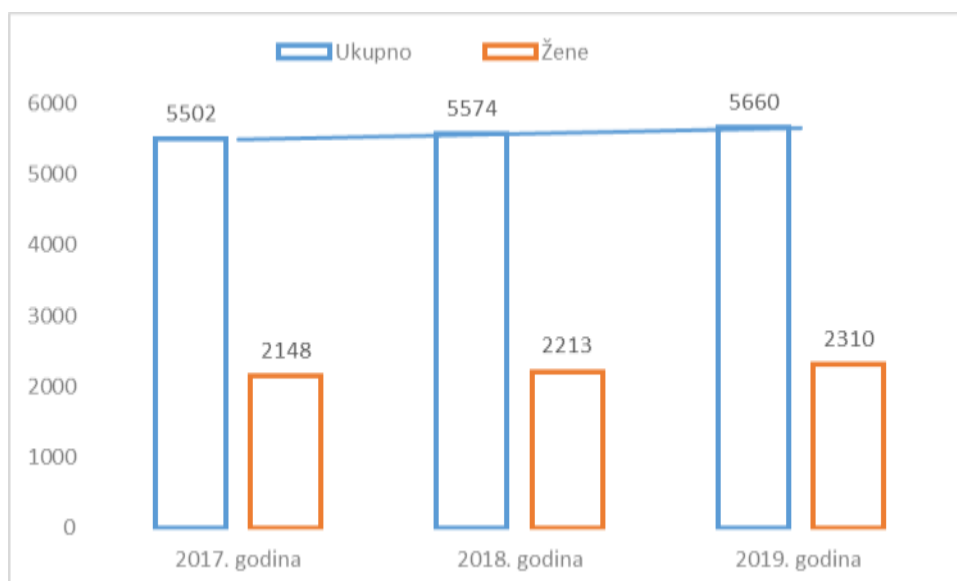
Obilježje		DUŽINA TRAJANJA NEZAPOSLENOSTI U 2019. godini								
		Do godine	1-2	2-3	3-4	4-5	5-8	8-10	10-15	15 g. i više
Ukupno	4032	251	182	175	147	146	380	228	777	1746
Žene	2351	141	117	106	92	101	246	152	476	919

Tablica 2 – Dužina trajanja nezaposlenosti u Općini Žepče – Izvor – Biro rada Žepče

8.4.2 Zaposlenost

U Općini Žepče zaposleno je 5660 osoba od čega je 2310 ili 40% žena. Bilježi se blagi porast broja zaposlenih u 2019. U odnosu na 2017. godinu rast je po stopi od 3%.

Broj zaposlenih žena porastao je za 7%.

Slika 28 – Broj zaposlenih osoba 2017.- 2019. Izvor FZS

Federalni zavod za statistiku, od 2017. godine ne prikazuje podatke o zaposlenim, razvrstane po starosti i stručnoj spremi po općinama.

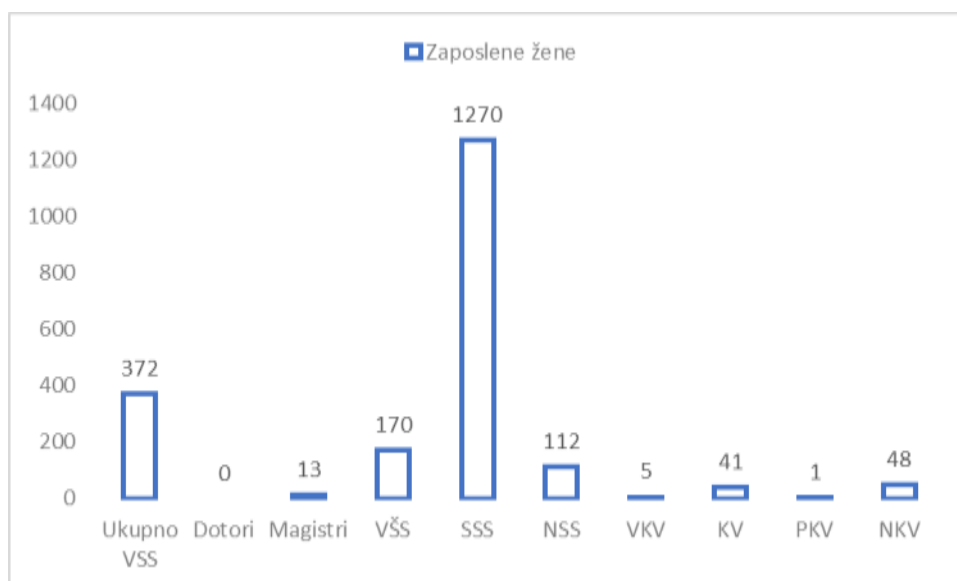
Dostupni su podaci zaključno sa 2016. godinom. Prema raspoloživim podacima, najveći broj zaposlenih žena u ukupnom broju zaposlenih su žene sa visokom stručnom spremom (57%), dok je najmanji broj zaposlenih žena u ukupnom broju zaposlenih sa VKV i PKV zanimanjima.

Ukoliko promatramo samo broj zaposlenih žena, uviđamo da najveći broj njih radi sa SSS.

Ukoliko promatramo broj zaposlenih osoba prema starosnoj dobi, najveći broj zaposlenih žena je u dobnoj skupini od 19 do 24 godine, promatrajući ukupan broj zaposlenih.

Obilježje	Broj zaposlenih Ukupno		VSS			VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
			Sve	Doktori	Magistri							
		Ukupno	4778	652	1	21	291	3091	213	160	256	41
	Žena	2019	372	0	13	170	1270	112	5	41	1	48
Procent zaposlenih žena		42%	57%	0%	62%	58%	41%	53%	3%	16%	2%	65%

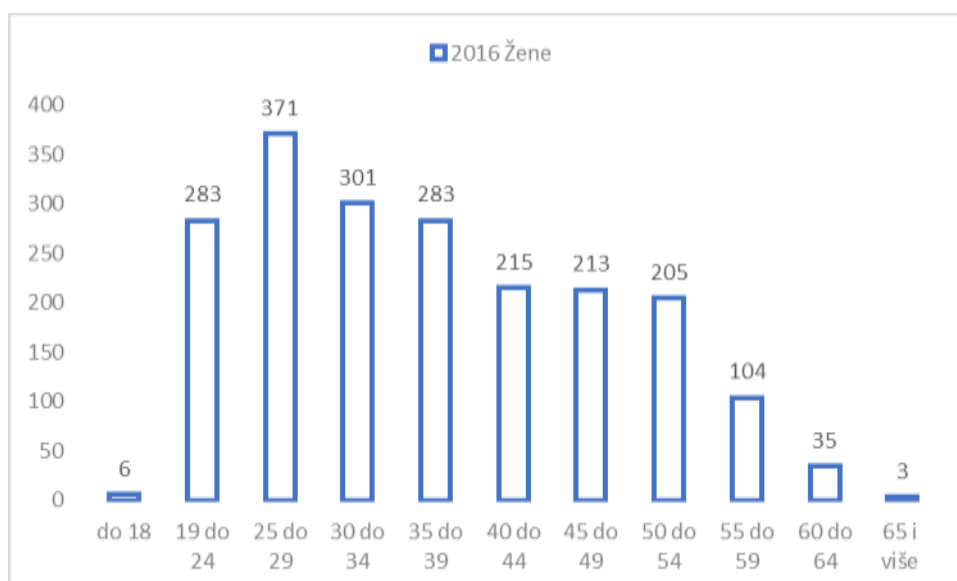
Tablica 3 – Struktura zaposlenih po stručnoj spremi u 2016. godini – Izvor FZS

Slika 29 – Struktura zaposlenih žena po stručnoj spremi u 2016. godini

Obilježje	Ukupan broj zaposlenih u 2016	do 18	19 do 24	25 do 29	30 do 34	35 do 39	40 do 44	45 do 49	50 do 54	55 do 59	60 do 64	65 i više
Svega	4778	13	584	895	789	629	570	460	447	283	99	9
Žene	2019	6	283	371	301	283	215	213	205	104	35	3
Procent zaposlenih žena	42 %	46%	48%	41%	38 %	45 %	38 %	46 %	46 %	37%	35%	33,3%

Tablica 4 – Broj zaposlenih po starosnoj dobi u 2016. godini – Izvor FZS

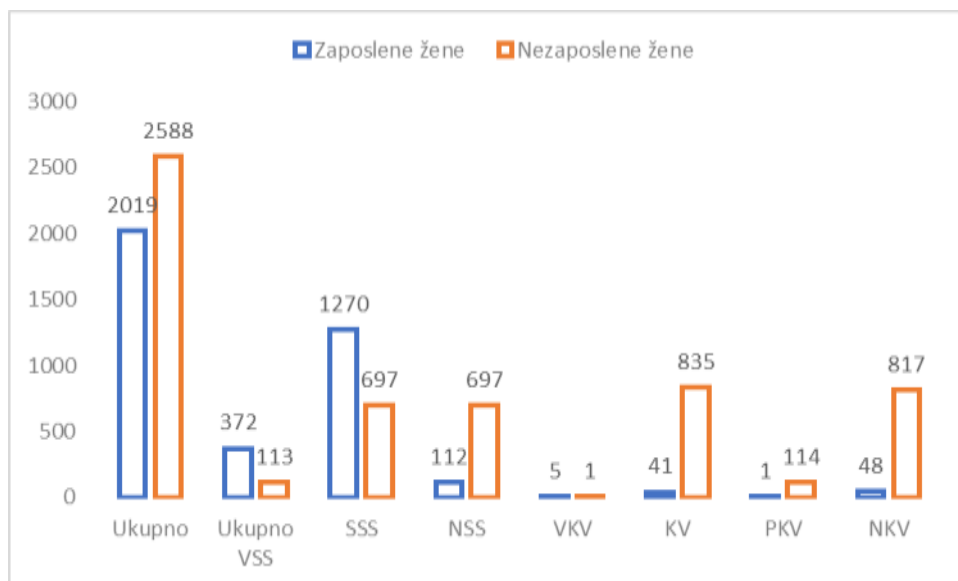

Slika 30 – Struktura zaposlenih žena po starosnoj dobi u 2016. godini – Izvor FZS

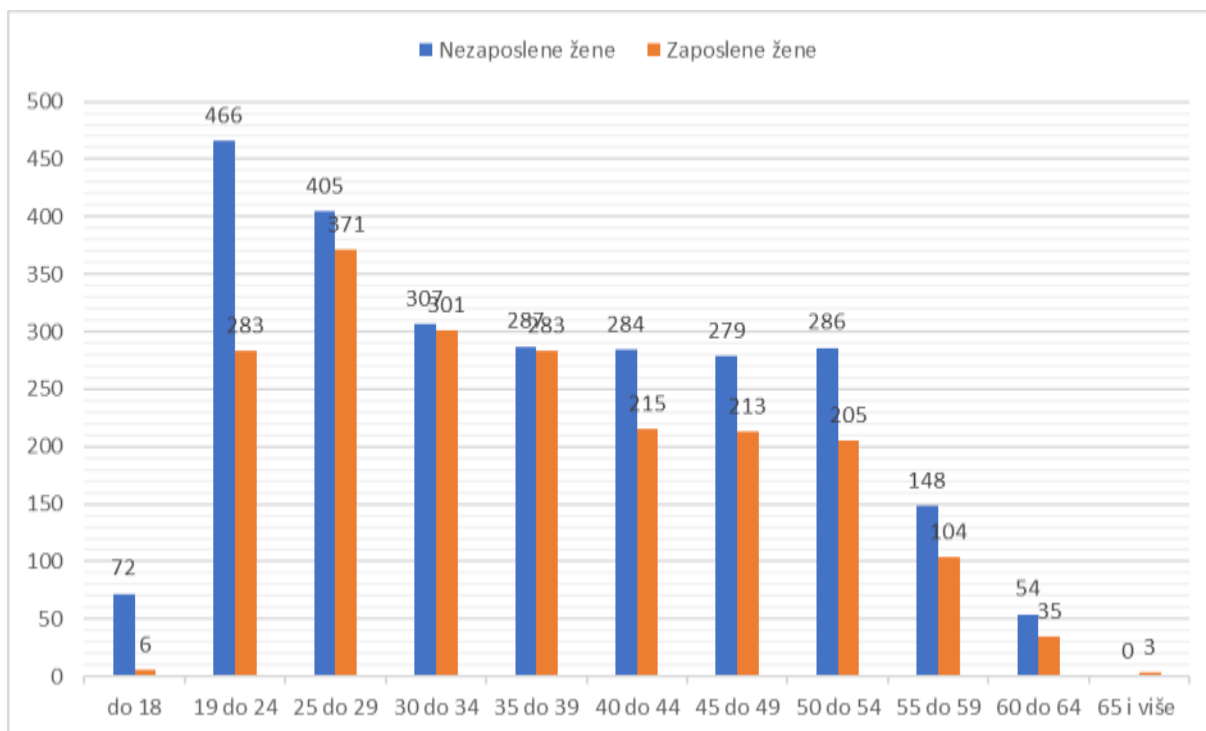

Da bi se dobila što jasnija slika tržišta rada i sudjelovanja žena, potrebno je usporediti broj zaposlenih i nezaposlenih žena. Promatrajući broj zaposlenih i nezaposlenih žena po stupnju stručne spreme može se uvidjeti nesrazmjer. Naime, i dalje je veliki broj nezaposlenih žena sa visokom i srednjom stručnom spremom. Međutim, ukoliko se promatra niža stručna sprema i nekvalificirani radnici, može se zaključiti da žene sa ovim stupnjem obrazovanja čine većinu nezaposlenih žena.

Dalje, usporedbom podataka o zaposlenim i nezaposlenim ženama po starosnoj dobi, uviđa se trend rasta broja zaposlenih žena do 29 godine nakon čega taj broj značajno opada. Broj nezaposlenih žena također raste ali do 24. godine starosti nakon čega je vidljiv trend pada što može ukazati na odliv stanovništva iz Općine Žepče.

Slika 31 – Usporedba broja zaposlenih i nezaposlenih žena prema stručnoj spremi u 2016. godini – Izvor FZS

Slika 32 – Usporedba broja zaposlenih i nezaposlenih žena po starosnoj dobi u 2016. godini – Izvor FZS

Radi jasnije slike o tržištu rada, potrebno je uzeti u obzir podatke o broju zaposlenih i nezaposlenih osoba, učenika i studenata sa podatkom o radno sposobnom stanovništvu u Općini Žepče.

U 2019. godini u Općini Žepče zabilježeno je:

- 21 563 radno sposobnog stanovništva (od 15 do 65 godina),
- 1 139 učenika u srednjoj školi,
- 409 studenta,
- 5 660 zaposlenih osoba,
- 4 021 evidentiranih nezaposlenih osoba,

Podaci ukazuju na to da je :

- samo 26% radno sposobnog stanovništva zaposleno;
- samo 7% radno sposobnog stanovništva čine učenici i studenti
- 18% nezaposlenih osoba evidentirano na Birou rada

Ovi podaci ukazuju da to da je 10 334 ili 48% radno sposobnog stanovništva u nekom od sustava evidencije te da preostali dio radno sposobnog stanovništva, njih 11 228, spada u neaktivno stanovništvo. Primjenjujući postotak žena u ukupnom broju stanovnika (49%) u Općini Žepče na ovaj podatak, možemo zaključiti da je broj neaktivnih žena u Općini Žepče 5502.

Važno je naglasiti i činjenicu da je, na evidenciji nezaposlenih, ukupno 2523 osobe (63% ukupnog broja nezaposlenih), od čega je 1395 ili 52% žena, koje na posao čekaju duže od 10 godina a koje se također mogu svrstati u neaktivno stanovništvo.

Ovo ukazuje na vrlo negativne trendove u Općini Žepče kada je u pitanju tržište rada.

8.5 Javni i politički život

Bosna i Hercegovina je 1998. godine uvela kvotu za manje zastupljeni spol kao mjeru za osiguravanje jednakog sudjelovanja žena i muškaraca u zakonodavnim tijelima na svim razinama vlasti. Ova kvota je definirana članom 4.19 Izbornog zakona koji se odnosi se na minimalnu zastupljenost oba spola na listama kandidata od 40% sa utvrđenim rasporedom na listi za manje zastupljeni spol. Ova kvota se dosljedno provodi. Međutim, brojna istraživanja pokazuju da biračko tijelo svojim glasovima prednost daje osobama muškog spola.

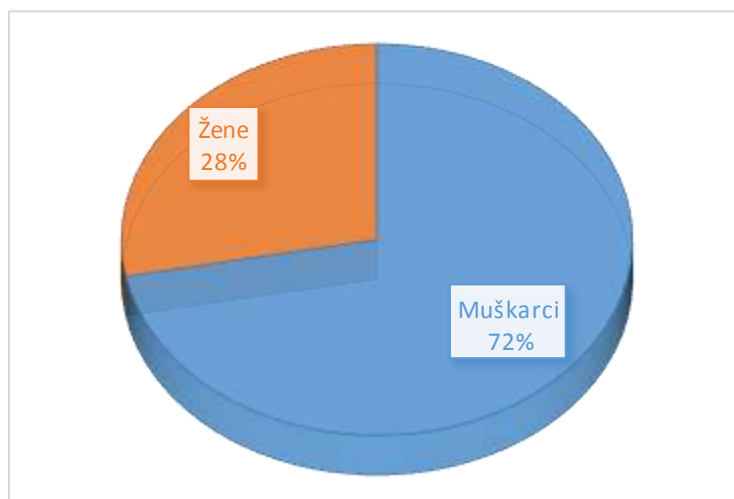
Općinsko vijeće Žepče, u mandatu 2016. – 2020. u sastavu ima 7 vijećnica što je 28% u odnosu na ukupnu strukturu vijećnika. Žene nisu na mjestu predsjedavajućeg i zamjenika a kada su u pitanju predsjednici klubova stranaka, samo 1 žena je predsjednica kluba.

Pri Općinskom vijeću Žepče imenovano je 6 komisija čijim radom rukovode 2 žene i 4 muškarca. Kada je u pitanju sastav komisija, od ukupno 30 članova, 10 ili 33% je žena.

Iako je Odlukom o utvrđivanju kriterija za izbor vanjskih članova radnih tijela Općinskog vijeća Žepče definirano da će se prilikom izvora voditi računa o rodnoj ravnopravnosti, sastav radnih tijela odražava zastupljenost žena sa tek 33%.

Ukoliko se osvrnemo na rukovodeće pozicije u Općini Žepče, 8 žena rukovodi institucijama/ispostavama, ustanovama i javnim poduzećima u Općini Žepče dok je na toj poziciji 12 muškaraca.

Kada je u pitanju sastav mjesnih zajednica, od njih 48 koje imaju svoja vijeća, samo je 39 žena članica vijeća mjesnih zajednica.

Slika 33 – Struktura OV Žepče – Izvor – Općina Žepče

8.6 Zdravstvena zaštita

Zdravstvenu zaštitu u Općini Žepče pruža Javna ustanova „Dom zdravlja sa stacionarom Žepče“. Ukupan broj korisnika usluga je ukupan broj stanovnika Općine Žepče, 30.219 od čega je 14.884 žena i 15.335 muškaraca.

Ukupan broj pregleda izvršenih u okviru Doma zdravlja sa stacionarom Žepče u 2019. godini je 156.160 od čega su preventivni pregledi žena, pregledi u okviru zaštite reproduktivnog zdravlja žena, mamografija te savjetovanje za trudnice – 4806 ili 3% ukupnih pregleda.

Kada je u pitanju žensko zdravlje, najčešća oboljenja su karcinom dojke i karcinom grlića maternice a kod muškarca karcinom debelog crijeva i prostate. I kod muškaraca i žena, najčešća oboljenja su kardiovaskularne bolesti i dijabetes mellitus.

Slika 34 – Broj pruženih usluga u Domu zdravlja Žepče u 2018. i 2019. godini – Izvor – Dom zdravlja Žepče

8.7 Sigurnost

Oblast sigurnosti je u nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova ZDK – Policijska uprava Žepče. Zeničko – dobojski kanton je 2019. godine usvojio Program mjera za prevenciju, zaštitu i borbu protiv nasilja u obitelji Zeničko – dobojski kanton za period 2019. –2021. godine. Ovaj Program podrazumijeva definiranje institucionalnog okvira i planiranja aktivnosti i sredstava u cilju prevencije nasilja u obitelji na razini kantona.

Kada je u pitanju jedinstvena baza podataka o nasilju na području Bosne i Hercegovine ona ne postoji. U Zeničko – dobojskom kantonu se vodi i evidencija i jedinstvena baza podataka o poduzetim intervencijama u slučajevima nasilja u obitelji i zajednici zahvaljujući uspostavljenim referalnim mehanizmima i koordinacijom u Zeničko – dobojskom kantonu, na području gradova i općina Zeničko – dobojskog kantona gdje su uspostavljena Koordinaciona tijela.

Prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova ZDK za 2019. godinu a koji se odnose na strukturu krivičnih djela prema KZ FBiH i drugim posebnim zakonima, na razini Kantona je u 2019. godini zabilježeno 178 krivično djelo protiv braka, obitelji i mladeži od čega je čak 169 ili 89% djela iz kategorije „nasilje u obitelji“.

Žrtve nasilja su u najvećem broju supruge, roditelji i djeca a počinitelji najčešće muževi, sinovi i očevi. Kada je u pitanju Općina Žepče, u 2018. godini je zabilježeno 6 slučajeva krivičnih djela iz oblasti nasilja u obitelji. Počinitelji ovih krivičnih djela su muškarci (5) dok je jedan počinitelj ovog krivičnog djela žena starosti od 22 – 27 godina. Žrtve obiteljskog nasilja su u najvećem broju žene (5) dok je u jednom slučaju žrtva obiteljskog nasilja muškarac.

U 2019. godini zabilježeno je 7 slučajeva nasilja u obitelji od čega je 6 počinitelja muškog i 1 ženskog spola. Ukupno je 7 žrtava nasilja u obitelji od čega su sve žene.

Kada su u pitanju izrečene mjere, njihova struktura je prikazana u tabeli

Izrečene mjere prema nasilnicima od strane suda u 2019. godini					
Udaljenje iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog objekta i zabrana vraćanja u iste	Zabrana približavanja žrtvi nasilja	Zabrana uznemiravanja ili uhođenja osobe izložene nasilju	Obvezan psihosocijalni tretman	Obvezno liječenje od ovisnosti	UKUPNO
1	6	0	0	0	7

Tabela 5 – Izrečene mjere prema nasilnicima od strane suda u 2019.- Izvor – PU Žepče

9 OSVRT NA ISTRAŽIVANJE O POLOŽAJU ŽENE U OPĆINI ŽEPČE

Razvojna agencija Žepče je u 2019. godini provela istraživanje rodne ravnopravnosti u Općini Žepče na uzorku od 200 ispitanika. Cilj istraživanja je bio utvrditi položaj žene u obitelji, društvu i tržištu rada.

Struktura ispitanika je sljedeća:

- 80% ispitanika su žene
- 60% ispitanika živi na selu;
- 65% ispitanika živi u braku
- 49% živi u obitelji sa djecom
- 40% ima završenu srednju školu
- 38% je zaposleno dok je 28% nezaposleno – ostali ispitanici pripadaju kategoriji studenata, umirovljenika, zaposlenih na određeno itd

U oblasti položaja žene u domaćinstvu, najviše ispitanika se izjasnilo da svi članovi sudjeluju u kućanskim poslovima - 40% dok 20% žena ističe da samostalno obavlja kućanske poslove bez sudjelovanja ostalih članova. Kod donošenja odluka u domaćinstvu, najveći broj ispitanika (58%) ističe da žena i muškarac imaju isti utjecaj na donošenje odluka u domaćinstvu dok 9% ispitanika smatra da je utjecaj muškarca prevladavajući.

Kada je u pitanju čuvanje djece, 18% ispitanika ima djecu predškolskog uzrasta a čuvanje najčešće povjeravaju članovima obitelji (66%); 50% samostalno čuva djecu – ne povjerava nikome dok samo 27% ispitanika koriste vrtić.

Kada je u pitanju donošenje odluka o drugim pitanjima (ljetovanje, kupovina, socijalni život) 80% ispitanika navodi da se te vrste odluka donose zajednički. Posebno je interesantan podatak da o zaposlenju supruge odluku donose muškarac i žena zajedno (46%) dok žena samostalno odlučuje o zaposlenju u 13% slučajeva.

U odgoju djece, najveći broj ispitanika koji imaju djecu (98 ili 47%), tvrde da suprug „ponekad“ čuva djecu dok u 20% slučajeva se suprug „često“ brine o djeci.

Žene su vlasnice: obiteljskog automobila u 24% slučajeva; u 20% slučajeva žena je vlasnica kuće, stana, vikendice, zemlje i poljoprivredne mehanizacije.

U oblasti politike, 54% ispitanika se izjasnilo da nisu zainteresirane za politiku, 39% ispitanika se izjasnilo da je slabo zainteresirano za politiku, 75% svih ispitanika se izjasnilo da su žene neaktivne u politici te da se njihova aktivnost odražava glasanjem na izborima (75%). Također, 52% ispitanika je potvrdilo da žene imaju slab utjecaj na političke odluke (52%). U vezi sa politički aktivnim ženama, čak 42% ispitanika smatra da se one samo djelomično bore za ravnopravnost spolova. Ispitanika 58% je potvrdilo da bi glasalo na ženu kandidatkinju na izborima.

Ispitanika 63% smatra da nema diskriminacije u oblasti tržišta rada, a 7% potvrdilo je da je bilo diskriminirano na radnom mjestu po spolnoj osnovi. 62% ispitanika smatra da su žene u lošijem položaju od muškaraca prilikom traženja i dobivanja zaposlenja.

Kada je u pitanju usporedba trenutnog stanja u oblasti položaja žena, 57% smatra da se položaj žene znatno poboljšao u odnosu na period prije 10 godina.

Najveći broj ispitanika smatra da žene i muškarci moraju biti jednako plaćeni za isti posao (80%) dok se manji postotak ispitanika slaže sa izjavom da muškarci trebaju raditi a žene trebaju brinuti o domaćinstvu i djeci.

10 Struktura Gender akcionog plana

U skladu sa prethodnom analizom stanja ravnopravnosti spolova u općini Žepče i pregleda provođenja obveza iz Zakona o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini jasno je da je donošenje Gender akcionog plana Općine Žepče najvažniji mehanizam za osiguravanje ravnoteže u ovoj oblasti.

Gender akcioni plan općine Žepče 2020.-2024. godine, na temelju provedene analize i istraživanja, definira svoju viziju, specifične ciljeve, i mjere koje je potrebno poduzeti u periodu od 4 godine kako bi se unaprijedilo stanje u oblasti ravnopravnosti spolova.

Srednjoročni cilj 1: Općinsko vijeće, općinske službe, RAŽ, i institucije djeluje na promicanju ravnopravnosti spolova

Srednjoročni cilj 2: Unaprijeđeno stanje ravnopravnosti spolova u oblasti ekonomije, obrazovanja, zdravstva i socijalne zaštite

Srednjoročni cilj 3: Općina Žepče redovno prati stanje ravnopravnosti spolova u svim sferama javnog života

Struktura Gender akcionog plana općine Žepče je prikazana shematski ispod dok je detaljno prikazana u tabeli na kraju dokumenta.

Shematski prikaz:

Srednjoročni cilj 1: Općinsko vijeće, općinske službe, RAŽ, i institucije djeluje na promicanju ravnopravnosti spolova	Srednjoročni cilj 2: Unaprijeđeno stanje ravnopravnosti spolova u oblasti ekonomije, obrazovanja, zdravstva i socijalne zaštite	Srednjoročni cilj 3: Općina Žepče redovno prati stanje ravnopravnosti spolova u svim sferama javnog života
Kapaciteti Komisije za ravnopravnost spolova OV Žepče unaprijeđeni.	Dječaci i djevojčice imaju jednak pristup obrazovanju	Redovno praćenje stanja ravnopravnosti spolova na području Općine Žepče
Uspostavljeni instrumenti za redovnu procjenu uticaja propisa na ravnopravnost spolova	Smanjen jaz između žena i muškaraca na tržištu rada	Civilno društvo sudjeluje u definiranju prioriteta za djelovanje u oblasti ravnopravnosti spolova.
Osigurana ravnopravna zastupljenost žena u Vijećima mjesnih zajednica	Unaprijeđeni mehanizmi informiranja žena o njihovim pravima na tržištu rada i prilikama za zapošljavanje i samozapošljavanje	Medijska kampanja podizanja svijesti o neprihvatljivosti rodno zasnovanog nasilja i nasilja u obitelji
Povećano sudjelovanje žena u politici	Osigurana podrška ranjivim grupama žena i muškaraca	
Budžet Općine sadrži procjenu uticaja na ravnopravnost spolova (rodno odgovorno budžetiranje)	Općina doprinosi prevenciji i zaštiti od nasilja u obitelji i nasilja nad ženama	

11 Programi, projekti i mjere Gender akcionog plana

CILJ: Općina Žepče osigurava poštivanje jednakih prava za sve građane svoje Općine

Srednjoročni cilj 1: Općinsko vijeće, općinske službe, RAŽ, i institucije djeluje na promicanju ravnopravnosti spolova

Očekivani rezultat	Aktivnost	Nosilac odgovornosti	Pokazatelj napretka u odnosu na početno stanje	Rok	Izvor finansiranja
1.1. Kapaciteti Komisije za ravnopravnost spolova OV Žepče unaprijeđeni.	Obuke na temu ravnopravnosti spolova i diskriminacije na osnovu spola	Komisija za ravnopravnost spolova OV Žepče.	Održane dvije obuke za članove Komisije za ravnopravnost spolova.	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori
	Instrumenti za djelovanje u oblasti ravnopravnosti spolova unaprijeđeni	Komisija za ravnopravnost spolova OV Žepče.	Utvrđena metodologija za procjenu utjecaja propisa, i za analizu utjecaja plana i budžeta.	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori
1.2. Uspostavljeni instrumenti za redovnu procjenu utjecaja propisa na ravnopravnost spolova	Provedene obuke za ključne komisije i službe Općine	Komisija za ravnopravnost spolova OV Žepče.	Kapaciteti nadležnih službi općine omogućavaju primjenu metodologije za procjenu utjecaja propisa i metodologije za analizu utjecaja plana i budžeta	2022.	Budžet Općine/eksterni izvori
1.3. Osigurana ravnopravna zastupljenost žena u Vijećima mjesnih zajednica	Analizirati uzroke podzastupljenost žene u Vijećima mjesnih zajednica Općine	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti	Analiza izrađena sa prijedlogom mjera	2024.	Budžet Općine/eksterni izvori
	Osigurati ravnopravno sudjelovanje žena i muškaraca u svim komisijama Općine uključujući i predsjednike/ice komisije	Općinsko vijeće/službe	Muškarci i žene zastupljeni sa najmanje 40% u svim komisijama koje osnivaju tijela Općine	2024.	Budžet Općine/eksterni izvori
1.4. Povećano sudjelovanje žena u politici	Promocija žena u politici kroz organiziranje promo događaja i seminara na temu aktivizma žena u političkom životu općine Žepče	Općinsko vijeće /Komisija za ravnopravnost spolova	Broj događaja na kojima se promovira žene u politici, Broj žena uključenih u politički život općine Žepče nakon provedenih kampanja	2024.	Budžet Općine i partnerstvo

1.5. Budžet Općine sadrži procjenu utjecaja na ravnopravnost spolova (rodno odgovorno budžetiranje)	Obučeno ključno osoblje Općine Žepče i Komisije u vezi sa rodno osjetljivog budžetiranja	Općinsko vijeće/Služba za gospodarstvo i financije	Broj održanih treninga	2022.	Budžet Općine/eksterni izvori
	Nadležne službe na osnovu analize stanja u obrazloženju prijedloga Budžeta procijenile utjecaj na (ne) ravnopravnost spolova kroz budžetske programe	Služba za gospodarstvo i financije	% oblasti koje sadrže procjenu utjecaja na ravnopravnost spolova (rodno odgovorno budžetiranje)	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori
	Osiguranje posebnih grantova za projekte rodne ravnopravnosti te rodno osjetljivo budžetiranje u općini Žepče	Služba za gospodarstvo i financije	% grantova izraženo u KM Broj korisnica, praćenje efekata podrške	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori
Srednjoročni cilj 2: Unaprijeđeno stanje ravnopravnosti spolova u oblasti ekonomije, obrazovanja, zdravstva i socijalne zaštite					
Očekivani rezultat	Aktivnost	Nosilac odgovornosti	Pokazatelj napretka u odnosu na početno stanje	Rok	Izvor financiranja
2.1. Dječaci i djevojčice imaju jednak pristup obrazovanju	Promocija učešća djevojčica i dječaka u oblasti obrazovanja u kojima su manje zastupljeni	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti	Izrađen i provodi se program promocije u saradnji sa osnovnim školama i drugim servisima	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori
	Promocija ravnopravnog učešća djevojčica i dječaka u obrazovanju u IKT-u	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti	Izrađen i provodi se program promocije u saradnji sa osnovnim školama i drugim servisima	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori
	Izvršiti analizu utjecaja dodijeljenih stipendija za učenike i učenica (ne)ravnopravnost spolova i (po potrebi) izmijeniti kriterije dodjele	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti	Analiza izrađena i dostavljena Komisiji sa preporukama	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori

2.2. Smanjen jaz između žena i muškaraca na tržištu rada	Kreirati programe financijske podrške nezaposlenim ženama kroz korištenje mjera aktivne politike zapošljavanja	Služba za gospodarstvo i financije Razvojna agencija Žepče	Izrađen program podrške	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori
	Analizirati mogućnosti za unapređenje kapaciteta predškolskih ustanova na teritoriji Općine Žepče.	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti; Služba za gospodarstvo i financije Razvojna agencija Žepče	Analiza izrađena i dostavljena OV s preporukama.	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori
	Kreiranje programa edukacije za podizanje kompetencija za žene i djevojke za ulazak u svijet poduzetništva	Razvojna agencija Žepče	% seminara i edukacija % polaznica Praćenje efekata obuka	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori
2.3. Unaprijeđeni mehanizmi informiranja žena o njihovim pravima na tržištu rada i prilikama za zapošljavanje i samozapošljavanje	Priprema informativno edukativnih brošura o poduzetničkim projektima	Razvojna agencija Žepče	Izrađene brošure namijenjene ženskom poduzetništvu	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori
	Organizacija promo događaja u cilju promocije pozitivnih primjera uspješnih poduzetnica	Razvojna agencija Žepče	% promo događaja	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori
	Organizacija edukacija i seminara za žene početnice u biznisu -start up akademija	Razvojna agencija Žepče	% edukacija i seminara	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori
2.4. Osigurana podrška ranjivim grupama žena i muškaraca	Osigurati podršku obiteljima sa više djece	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti	Nastaviti sa osiguravanjem redovne podrške	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori
	Podizanju svijesti o značaju usluge psiho-socijalne pomoći ženama i muškarcima u okviru Doma zdravlja Žepče i drugih vidova brige o zdravlju (program edukacija)	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti Dom zdravlja sa stacionarom Žepče	% održanih savjetovanja i konsultacija	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori

2.5. Općina doprinosi prevenciji i zaštiti od nasilja u obitelji i nasilja nad ženama	Organizirati obuke na temu seksualnog uznemiravanja za članove Komisija u OV , općinske službe i institucije	Služba OV i Služba za opću upravu i društvene djelatnosti, NVO sektor	Članovi i članice komisije mogu prepoznati i odgovoriti na seksualno uznemiravanje u skladu sa Kodeksom ponašanja kao osnov političkog integriteta izabраних званичника	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori
	Redovno razmatranje izvještaja o nasilju u obitelji dostavljeno od strane PU Žepče i Službe za socijalni rad Žepče.	OV	Pravodobne reakcije donositelja odluke u oblasti nasilja u obitelji i mobinga.	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori
2.6. Općina doprinosi zaposlenosti muškaraca i žena kroz osiguravanje uvjeta za zbrinjavanje predškolske djece	Osiguravanje sredstava podrške za zbrinjavanje predškolske djece u predškolskim ustanovama	Općina Žepče; Komisija za budžet;	Iznos odobrenih sredstava korisnicima usluga predškolskih ustanova u Općini Žepče	2024.	Budžet Općine
	Uspostavljen model suradnje sa predškolskim ustanovama u cilju reguliranja	Općina Žepče /OV/Službe	Kreiran model sufinanciranja dužeg rada vrtića shodno potrebama korisnika	2024.	Budžet Općine
Srednjoročni cilj 3 Općina Žepče redovno prati stanje ravnopravnosti spolova u svim sferama javnog života					
Očekivani rezultat	Aktivnost	Nosilac odgovornosti	Pokazatelj napretka u odnosu na početno stanje		Izvor finansiranja
3.1.Redovno praćenje stanja ravnopravnosti spolova na području Općine Žepče	OV razmatra izvješća o provođenju Gender akcionog plana općine Žepče	OV i Komisija za ravnopravnost spolova	Usvojen izvještaj za zaključcima	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori
	Promotivni materijali o ciljevima Gender akcionog plana općine Žepče su dostupni na web stranici Općine i RAŽ-a	RAŽ i Služba za opću upravu i društvene djelatnosti	Izrađeni promotivni materijali , postavljeni na web stranicu općine i Raž-a	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori

3.2. Civilno društvo sudjeluje u definiranju prioriteta za djelovanje u oblasti ravnopravnosti spolova.	Organiziranje tematskih sjednica sa NVO organizacijama na temu prioriteta u oblasti ravnopravnosti spolova	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti	Broj tematskih sjednica, broj sudionika, zaključci prezentirani javnosti putem web stranice	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori
	Utvrđen popis organizacija civilnog društva i pojedinaca koji se bave ravnopravnošću spolova	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti	Izrađen popis i dostupan javnosti na web stranici općine	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori
	Utvrđen Program obilježavanja dana od značaja za ravnopravnost spolova	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti, NVO sektora	Izrađen Program obilježavanja Međunarodnog dana žena (8.3.) i Međunarodnog aktivizma „ 16 dana aktivizma žena“, 20.11.-10.12.	Kontinuirano	Budžet Općine/eksterni izvori
3.3. Medijska kampanja podizanja svijesti o neprihvatljivosti rodno zasnovanog nasilja i nasilja u obitelji	Izrada Programa provedbe medijske kampanje	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti Lokalni mediji, Radio Žepče i web portali	- Izvještaj o broju objavljenih informacija	2020.-2024.	Budžet Općine/eksterni izvori

12 Monitoring i evaluacija Gender akcionog plana

Osnovni mehanizmi praćenja provedbe Gender akcionog plana općine Žepče jeste nadzor koji će provoditi Razvojna agencija Žepče .

Zadatak RAŽ-a je da prati aktivnosti provedbe , prikuplja informacije koje su potrebne za analizu ostvarenih ciljeva i rezultata i osiguravaju ostvarenje rezultata aktivnosti navedenih u dokumentu.

Nadzor nad provedbom pratit će se redovnim monitoringom od strane RAŽ-a, godišnje najmanje jedanput kojom prilikom će nadležna tijela i službe redovno dostavljati informacije o provedbi.

RAŽ će jednom godišnje informirati Općinsko vijeće općine Žepče i sve ključne aktere uključene u implementaciju aktivnosti o ostvarenim rezultatima i na osnovu toga će predlagati Općinskom vijeću odgovarajuće zaključke.

Na implementaciji mjera i aktivnosti zajedno će raditi RAŽ, općinske službe i druge institucije od općinskog interesa kao i NVO sektor koji je pozvan da prati i provodi GAP u području zaštite prava žena i djevojčica, kao i Gender radna grupa općine Žepče i Komisija za ravnopravnost spolova pri OV Žepče. Svi zajedno obvezni su brinuti o ravnopravnosti spolova u općini Žepče.

Eksterni monitoring i/ili evaluacija će se raditi po ukazanoj potrebi , na bazi zahtjeva Općine ili bilo kojih sudionika u procesu implementacije i praćenja provedbe Gender akcionog plana.

13 Osnovni pojmovi i definicije ravnopravnosti spolova

Diskriminacija po osnovu spola je svako stavljanje u nepovoljniji položaj bilo koje osobe ili grupe osoba zasnovano na spolu zbog kojeg se osobama ili grupi osoba otežava ili negira priznavanje, uživanje ili ostvarivanje ljudskih prava ili sloboda.

Direktna diskriminacija po osnovu spola postoji kada je osoba ili grupa osoba bila tretirana, tretira se ili može biti tretirana nepovoljnije u odnosu na drugu osobu ili grupu osoba u istoj ili sličnoj situaciji.

Indirektna diskriminacija po osnovu spola postoji kada prividno neutralna pravna norma, kriterij ili praksa jednaka za sve je dovela, dovodi ili bi mogla dovesti u nepovoljniji položaj osobu ili grupu osoba jednog spola u poređenju sa osobom ili grupom osoba drugog spola.

Uznemiravanje je svako neželjeno ponašanje po osnovu spola kojim se želi povrijediti dostojanstvo osobe ili grupe osoba i stvoriti zastrašujuće, neprijateljsko, degradirajuće, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje, ili kojim se postiže takav učinak.

Seksualno uznemiravanje je svaki neželjeni oblik verbalnog, neverbalnog ili fizičkog ponašanja spolne prirode kojim se želi povrijediti dostojanstvo osobe ili grupe osoba, ili kojim se postiže takav učinak, naročito kad to ponašanje stvara zastrašujuće, neprijateljsko, degradirajuće, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.

Nasilje po osnovu spola je svako djelovanje kojim se nanosi ili može biti nanijeta fizička, psihička, seksualna ili ekonomska šteta ili patnja, kao i prijetnja takvim djelovanjem koje sputava osobu ili grupu osoba da uživa u svojim ljudskim pravima i slobodama u javnoj i privatnoj sferi života.

Nasilje po osnovu spola uključuje, ali se ne ograničava, na

- a) nasilje koje se dešava u obitelji ili domaćinstvu;
- b) nasilje koje se dešava u široj zajednici;
- c) nasilje koje počinu ili tolerišu organi vlasti i drugi ovlašteni organi i pojedinci;
- d) nasilje po osnovu spola u slučaju oružanih sukoba.

Viktimizacija je oblik diskriminacije koji postoji kada se osoba ili grupa osoba dovede u nepovoljniji položaj zbog: odbijanja naloga za diskriminatornim postupanjem, prijave diskriminacije, svjedočenja u postupku zaštite od diskriminacije na osnovu spola, ili ako je na bilo koji drugi način osoba sudjelovala u postupku vođenom povodom diskriminacije na osnovu spola.

Spol predstavlja biološke i psihološke karakteristike po kojima se razlikuju osobe muškog i ženskog spola.

Gender/rod predstavlja sociološki i kulturološki uvjetovanu razliku između osoba muškog i ženskog spola i odnosi se na sve uloge i osobine koje nisu uvjetovane ili određene isključivo prirodnim ili biološkim faktorima, nego su prije proizvod normi, prakse, običaja i tradicije, i kroz vrijeme su promjenljivi.

Ravnopravnost spolova znači da su osobe muškog i ženskog spola jednako prisutne u svim područjima javnog i privatnog života, da imaju jednak status, jednake mogućnosti za ostvarivanje svih prava, kao i jednaku korist od ostvarenih rezultata.

Jednak tretman svih osoba muškog i ženskog spola podrazumijeva osiguranje odsustva diskriminacije po osnovu spola.

Jednake mogućnosti svih osoba bez obzira na spol podrazumijeva odsustvo prepreka za ekonomsko, političko i društveno sudjelovanje po osnovu spola.

Diskriminacija u jeziku postoji kada se koristi isključivo jedan gramatički rod kao generički pojam.

Institucionalni mehanizmi za jednakopravnost spolova predstavljaju tijela koja su uspostavljena od nadležnih zakonodavnih, izvršnih i organa uprave svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini radi provođenja Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH, koordiniranja i realizacije programskih ciljeva iz Gender akcionog plana Bosne i Hercegovine i osiguranja provođenja međunarodnih standarda u oblasti ravnopravnosti spolova.

Rodno senzitivno ili odgovorno budžetiranje je neophodno sredstvo koje podrazumijeva poštivanje načela ravnopravnosti spolova tokom pripreme budžeta, te raspodjele i dodjele finansijskih resursa. Rodno budžetiranje uključuje dva osnovna koraka: rodnu analizu budžeta i njeno provođenje kroz preraspodjelu budžeta. Rodnom analizom budžeta razvrstavaju se troškovi i prihodi naspram njihovog različitog utjecaja na žene i muškarce i time se uočavaju mjesta gdje su sakupljanje i distribucija državnog novca nepravedni.

14 Obrazloženje

14.1 PRAVNI OSNOV

Gender akcioni plan Općine Žepče 2020. – 2024. donesen je shodno na temelju člana 13. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 49/06 i 51/09), člana 24. Zakona o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 16/03 i 102/09, prečišćeni tekst broj: 32/10), Gender akcionog plana BiH, člana 12 i 23. Statuta Općine Žepče („Službeni glasnik Općine Žepče broj 4/09), člana 118.,127.,128., a u vezi sa članom 90 . Poslovnika Općinskog vijeća Žepče („Službeni glasnik Općine Žepče “, broj 4/09)

14.2 RAZLOZI DONOŠENJA GENDER AKCIONOG PLANA OPĆINE ŽEPČE

Izrada dokumenta pod nazivom „Gender akcioni plan Općine Žepče za period 2020. – 2024. godine“, planirana je Strategijom razvoja Općine Žepče 2018. – 2027.

Obveza donošenja Gender akcionog plana je utvrđena u članu 24. Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj:32/10), u te je potvrđena u svakoj oblasti Gender akcionog plana BiH prema kojem su u svakoj oblasti nosioci odgovornosti i jedinice lokalne samouprave. Gender akcioni planovi na nivou jedinica lokalne samouprave su stoga najefikasniji način provođenja ove obaveze.

14.3 FINANSIJSKA SREDSTVA

Financijska sredstva za izradu Gender akcionog plana Općine Žepče za period 2020. – 2024. godine“, osigurati će se iz budžeta Općine Žepče i eksternih izvora koji budu na raspolaganju Općini Žepče.